

DARBININKAS

Vol. LXVII, Nr. 16

Balandžio — April 23, 1982

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

GRIAUNA KUNIGŲ SEMINARIJĄ Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 49

Valstybės sekretoriaus pastangos išvengti ginkluoto susirėmimo tarp Britanijos ir Argentinos dėl Falklando salų suvereniteto iki šiol nedavė konkrečių vaisių, bet tarpininkavimo misija dar nėra visiškai užlugusi.

Iš Amerikos kilęs Izraelio karys Alan Harry Goodman įsiveržė į mahometonų gerbiamą mečetę Jeruzalėje ir automatinio šautuvo ugnim nušovė du ir sužeidė devynis arabus. Dėl to kilo didelės arabų demonstracijos, per kurias vėl buvo sužeista apie 30 arabų.

Saudi Arabijos karalius Khalid paragino viso pasaulio mahometonus protestuoti dėl įvykio Jeruzalės mečetėje ir paskelbti vienos dienos streiką.

Izraelis apkaltino Egiptą, kad jis nesilaiko Camp David susitarimų ir įgabeno į atgautą Sinajų ruožą per didelį kariuomenės skaičių, leido ginkluotiems palestiniečiams įsifiltruoti į Izraelį ir dėl to grasino nepasitraukti sutartu laiku iš likusio Sinajaus ruožo. Egiptas visus šiuos kaltinimus atmeta.

Cyngibus departamentas tvirtina, kad Sov. S-ga savo satelitais, žvalgybiniais lėktuvais ir povandeniniais laivais seka Britanijos karo laivų kelionę į Falklando salų ruožą ir gautas žinias perduoda Argentinai.

Prez. Reagan pasiūlė Sov. S-gos prezidentui Brežnevui susitikti Jungtinių Tautų sesijoje birželio mėn. ir pasitarti dėl strateginio nusiginklavimo.

Britanija sudarė planą, pagal kurį ateinančių rudenį šiaurinėje Airijoje būtų išrinktas 78 narių parlamentas.

V. Vokietijoje prieš branduolinius ginklus protestuojančių grupių tarpe atsirado skilimas. Itakinga ir dėl oro švaros kovojanti grupė apkaltino V. Vokietijos komunistų partiją, kad ji dominuoja ir tvarko visas kitas 37 prieš branduolinius ginklus protestuojančias grupes.

JAV numato balandžio 22 Karibų jūroje vykdyti karinius pratimus, kuriuose dalyvaus 45,000 karių, 60 karo laivų ir B-52 bombonešiai.

4 buvę aukšti JAV pareigūnai — Robert McNamara, McGeorge Bundy, George F. Kennan ir Gerard C. Smith — bendru pareiškimu paragino prezidentą Reagan ir Europos sąjungininkus atsakyti pirmiems panaudoti branduolinius ginklus Europoje ir vietoj to stiprinti konvencionalias pajėgas.

Prancūzija, V. Vokietija, Belgija, Austrija, Olandija ir Šveicarija sulaukė ginklų ir karo reikmenų pardavimą Argentinai.

Britanija įspėjo Argentiną, kad visi jos laivai, įplaukę į 200 mylių zoną apie Falklando salas, bus paskandinti.

Britanija ir Ispanija dėl iškilusios Falklando salų krizės sutarė atidėti kuriam laikui savo pasitarimus dėl Gibraltaro atei-

ties.

Britanijos užsienio reikalų sekretorium vietoj atsistatydinusio lordo Carrington buvo paskirtas buvęs gynybos sekretorius Francis Pym.

Valst. departamentas pasiūlė Nikaragvai naują planą santykiams pataisyti, bet ir dabar reikalauja, kad už teiksiamą jam ūkinę pagalbą ji nustotų remti Salvadora partizanų, apribotų sunkių ginklų pirkimą ir karinių patarėjų skaičių.

Europos bendrosios rinkos valstybės sustabdė visų prekių importą iš Argentinos.

Lietuvos tikintiesiems daug rūpesčio kelia Kauno kunigų seminarijos ateitis. Apie tai rašo ir LKB Kronikos 49 numeris, kad Kauno kunigų seminarija esanti pavojuje. Skelbia Kauno, Telšių ir Panevėžio vyskupijų pareiškimus. Po taisy pareiškimais pasirašė daugybė tikinčiųjų ir kunigų.

Darbininko skaitytojus jau supažindinome su Kauno ir Telšių vyskupijų pareiškimais. Dabar sustosime ties Panevėžio vyskupijos kunigų pareiškimu, kuris tiksliai pavaizduoja kunigų seminarijos dabartinę padėtį.

Beliko tik viena kunigų seminarija

Dauguma Lietuvos gyventojų yra tikintieji katalikai, tačiau tarybinė vyriausybė per mažai leidžia priimti kandidatų į Kauno seminariją, kad vėliau jie užimtų mirusių kunigų vietas.

Prieš II pasaulinį karą Lietuvoje kunigus rengė 4 kunigų seminarijos, penktoji buvo stotama Panevėžyje. Klierikų skaičius nebuvo ribojamas. 1946 tarybinė valdžia paliko tik vieną kunigų seminariją Kaune ir apribojo klierikų skaičių. Privedė prie to, kad 1969 ir 1970 leista pašventinti tik po tris kunigus. 1970 Lietuvoje mirė 18 kunigų. 1980 visai Lietuvai pašventinta 10 kunigų, o mirė 18. Panevėžio vyskupija gavo tik vieną kunigą,

o neteko 5. Taip daug parapijų lieka be kunigų.

Mažėja kunigų skaičius

1960 Panevėžio vyskupijoje buvo dar 177 kunigai, o po 20 metų, įskaitant ir naujai įšventintus, beliko tik 130. 1975 metais septynios parapijos jau buvo be kunigų, o 1980 — jau 22 parapijos neturėjo nuolat gyvenančių klebonų.

Iš 130 kunigų — 67 yra sulaukę 60 metų amžiaus. Iš jų 32 turi net 70 metų ar dar daugiau. Jie turi dirbti ir dažnai neturi savo talkininkų. Iš jų 14 klebonų dar neturi sau padėjėjų kunigų.

Dusetose 1939 metais buvo 4 kunigai, o dabar 70. V. Arlauskas, būdamas 70 metų, turi dirbti vienas.

Sėduvoje 1939 buvo 4 kunigai, dabar kan. Bronius Antanaitis dirbuoja vienas, tuo pačiu metu dar yra ir Dambros parapijos klebonas.

Kandidatus parenka Bažnyčios priešai

Ypatingai skaudus ir žalingas faktas, kad ne visi tinkami kandidatai kunigybei gali įstoti į seminariją. Priimant kandidatus, lemiamą žodį taria ne kunigų seminarijos vadovybė, ne vyskupas, o civilinės valdžios pareigūnai ir Religijų reikalų tarybos įgaliotinis. Jie visi yra bedieviai

ir stengiasi visokiais būdais Bažnyčiai pakenkti ir ją sugriauti.

Pirmiausia jie parenka tokius kandidatus, kurie neturi kunigo pašaukimo, yra be fizinės ir psichinės sveikatos. Tokie parinkti kandidatai turi pačią seminariją santažuoti ir sužlugdyti. Dar prisikabina ir saugumas ir verčia juos bendradarbiauti.

Daugiausia priima tuos, kurie yra nuo karinės tarnybos atleisti, silpnos sveikatos ir dažnai net invalidai.

1980 metais Kauno kunigų seminariją prašė Religijų reikalų tarybos įgaliotini, kad leistų priimti 36 kandidatus. Įgaliotinis atmetė 17. 1979 metais atmetė 11 kandidatų. Pajėgių ir tvirtų vyrų nepraleidžia mokyti Kauno kunigų seminarijoje.

Seminarijos vadovybė kartais turi pati pašalinti klieriką dėl silpnos sveikatos ar kokios ligos, pvz. epilepsijos.

Pašalino iš IV curso

Klierikų likimą sprendžia Religijų reikalų tarybos įgaliotinis. 1980 metais rudenį, prieš pradėdam naujus mokslus, įgaliotinis įsakė, kad seminarijos vadovybė iš IV curso atleistų klieriką Alojzų Volskį. Jis buvo kaltinamas tuo, kad atostogų metu uoliai bendravo su uoliais kunigais, kuriuos įgaliotinis vadino "kunigais ekstremistais".

(nukelta į 2 psl.)

JAV prezidentas Reagan su žmona Baltuosiuose Rūmuose surengtoje vakarieneje diplomatinė misija šefam priima Lietuvos atstovą dr. St. Bačkį su žmona Ona.

BALTŲ LAISVĖS DIENA

Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonės ilgisi laisvės ir kenčia, bet ne tylėdami. Tikėjimas Dievu duoda jiems drąsos pasipriešinti prispaudėjui, — JAV senatė pasakė senatorius Jesse A. Helms (R-NC).

Pasiūlydamas senatui S.J. Res. 172, senatorius Helms pasakė kalbą, kuri įtraukta į kovo 22 Congressional Record. Kreipdamasis į senato pirmininką, jis kalbėjo:

"Pone Prezidente, mes gyvenam laikus, kada apie laisvę daug kalbama, bet rodoma žy-

miai mažiau valios aukotis, kad ji būtų išlaikyta... Pavyzdžių yra daug, bet šiuo momentu aš noriu atkreipti dėmesį... ypač į Estiją, Lietuvą ir Latviją. Daugelis tų kraštų žmonių yra gimę laisvėje ir laisvės troškta, bet laisvė jiems paneigta. Šiandien jie gyvena Sovietų Sąjungos prierašais; maždaug prieš keturias dekalas Sovietų Sąjunga pareiškė, kad tos tautos yra jos "itakos sferoj" ir todėl prievarta buvo įjungtos į Sovietų Sąjungą.

Pone Prezidente, Amerika atmeta sovietų pretenzijas, kad

Baltijos valstybės yra Sovietų Sąjungos dalis; mūsų valstybės departamentas ir toliau tebeprispažįsta jas kaip nepriklausomas valstybes. Tam pailiustruoti, kai Lietuvos pasiuntinybė Washingtone neseniai šventė tautos šventę, mūsų valstybės departamentas tose iškilmėse buvo gerai reprezentuojamas kartu su kitų tautų atstovais Washingtone. Dalyvavo valstybės sekretoriaus asistentas Elliott Abrams, panaudodamas tą progą išreikšti mūsų nepertraukiamą įsipareigojimą Lietuvos nepriklausomybei. Valstybės sekretorius Alexander Haig pasiuntė asmenišką sveikinimą, kuriame aiškiai pa-

KAM PRIKLAUSO FALKLANDO SALOS?

Be 10 mil. pingvynų, 650,000 avių, jūros lūptų ir dramblių ruonių, Falklando salose gyvena ir apie 1,800 žmonių, kurie kerpa avis, medžioja žąsis ir kartais valgo pingvynų kiaušinius. Beveik visi jie yra skotų, airių ar valų kilmės ir karštligiškai prisirišę prie tolimosios monarchijos, kurios daugelis niekada nėra ir matę. Ten taip pat dabar yra ir apie 9,000 argentiniečių, skelbiančių, kad salos priklauso jiems.

Tai yra dvi apie 300 mylių į rytus nuo P. Amerikos smagialio nutolusios ir vėjų nugairintos, 200 mažų salelių apsuptos Rytų ir Vakarų Falklando salos. Jų teritorija yra maždaug Connecticut dydžio. Salos neturi jokio laikraščio, jokių TV aparatų ir grįstų kelių, išskyrus apie salų sostinę Port Stanley.

GINČAS dėl jų nepriklausomybės iškilė dėl praeity kilusių ginčytinų tvirtinimų. Anglai tvirtina, kad šios salos pirmą kartą buvusios pastebėtos 1592 kapitano John Davis, kurio laivą ištikusi audra buvo įvariusi į "iki tol nežinomų salelių grupę".

Po dvejų metų kitas anglas, Sir Richard Hawkins, karalienės Elzabetos I garbei tas salas papadinęs "Hawkins' merginos kraštu". Kiti tvirtina, kad tas salas pastebėjo Magelano ekspedicija 1520. Yra dar ir kitokių teorijų — kad jas atrado nežinomas vikingas ar net ir kinietis. Tačiau pirmasis, palikęs rašytinių pėdsakų apie šias salas, buvo taip pat anglų jūrininkas John Strong, pasiekęs jas 1690 ir jas pavadinęs pagal Britanijos pirmąjį admiraliteto lordą viscount Falkland, kuris pats niekada prie salų nebuvo net priartėjęs. John Strong mandagiai sutiko tik pingvinai, jam nusilenkdami ir pasveikindami.

Pirmieji salos gyventojai buvo prancūzai, suorganizuoti Louis Antoine de Bougainville ir 1764 pastatę Rytų Falklande Port Louis fortą. Netrukus juos pasėkė anglai, įsteigę savo koloniją Vakarų Falklande ir pavadinę Port Egmont.

Tik po dvejų metų anglai atsitiktinai atrado prancūzus ir įsakė jiems pasišalinti. Šiem besiginčijant, ispanai pradėjo

irodinėti, kad pagal 1492 popiežišką demarkacijos liniją visa ta sritis buvo pavesta ispanam. Prancūzai perdavė ispanam savo Port Louis fortą už 24,000 anglų svarų, ir ispanai jį pavadino Puerto de la Soledad. 1770 ispanai išvyjo ir anglus iš jų Port Egmont, bet anglai grasino karu. Nors anglai ir laimėjo iš Ispanijos teisę turėti savo koloniją Falklando saloj, bet, būdami užimti kovom dėl kolonijų šiaurės Amerikoje, 1774 Port Egmont paliko kaip "neekonomišką". Bet britų vadas išvykdamas prikėlė svininę lentą su įrašu, kad tos salos priklauso "jo didenybei Jurguiui III, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos ir Airijos karaliui".

Ispanijos gubernatorių salas valdė iki 1806, kada Ispanija suklypo po Napoleono jungu, o Ispanijos valdos Buenos Aires srity buvo puolamos Britanijos. Ispanijos gubernatorių pabėgo, ir salas atsidūrė niekieno valdžioje, gyventojai taip pat išbėgiojo.

1816 pasiskelbusi nepriklausoma Argentina pareiškė, kad ji paveldi visas Ispanijos suvereniumi priklausiusias valdas, jų tarpe ir Falklando salas, kurias jį pavadino Las Malvinas. Bet tik po kelerių metų Argentina pabandė salas perimti ir paskyrė Louis Vernet Malvinas salų gubernatorium su išimtinėmis zvejojimo teisėmis aplinkiniuose vandenyse. Trys amerikiečių žvejybos laivai, nepaisydami šitos privilegijos, pabandė zvejoti, ir vienas jų buvo pagautas ir nugabentas į Buenos Aires teisti už piratavimą. Netoliese buvusi Amerikos laivyno korvetė Lexington puolė gubernatoriaus būstinę, sunaikino visas patrankas ir šaudmenis, apiplėšė koloniją ir išplaukė su 7 surašintais gubernatoriaus pareigūnais, kurie vėliau buvo paleisti Montevideo mieste.

Britanija pasinaudojo proga, ir jos karo laivas 1833 puolė salas, kuriose atrado tik 50 argentiniečių kareivių, įsakė jiems pasitraukti ir iškėlė Britanijos paviljoną. Argentina protestavo, bet jos protestus niekas neatsakė, per visą pusantro šimto metų.

BRITANIJĄ, BANGŲ VALDOVĖ

Karalienei Viktorijai 1897 minint deimantinį jubiliejų, karališkasis laivynas susitelkė Spithead, netoli Portsmouth apžvalgai ir sudarė keturias 7 mylių ilgumo eiles. Ten buvo 173 karo laivai, kurių tarpe buvo ir daugiau kaip 50 kovos laivų. Tuo pačiu metu kiti 160 karo laivų saugojo pasaulio jūrų kelius. Tai buvo Didžiosios Britanijos imperijos laikai.

Britanijos imperija pradėjo byrėti 1867, kada Kanadai buvo suteikta autonomija. 1901 Australija laimėjo nepriklausomybę, o Naujoji Zelandija — 1907. Baigiantis pirmajam pasauliniam karui, Britanija sugebėjo išlaikyti daugumą savo nuosavybių, bet, baigiantis antrajam pasauliniam karui, Britanijos ūkis išsikvėpė, o kilęs tautų nacionalizmas pradėjo Britanijos imperiją griauti.

Po ilgai trukusių Mahatma Gandhi nesipriešinimo veiksmų

brėžė, kad Amerika ir toliau tęs savo politiką nepripažinti sovietų pretenzijų į ekonominę, politinę ir socialinę (Baltijos valstybių) kontrolę.

Bet, p. Prezidente, neapgaukinėkim savęs nei kitų. Dauge-liui "Lietuva", "Estija" ir "Latvija" vardai nieko nebereiskia. Jau išaugo visa amerikiečių karta nuo to laiko, kai sovietai sulaužė visas tarptautines teisės taisykles, okupuodami Lietuvą, Estiją ir Latviją ir užmesdami jų žmonėm rusų jungą...

Estijos, Latvijos ir Lietuvos žmonės, p. Prezidente, nėra lais-

(nukelta į 2 psl.)

IŠ PAVERTGOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Spauodoje paskelbta, kad Lietuvoje "Jiesios" stiklo fabrikas pradėjo gaminti lietuvišką porcelaną. Laboratoriniai įrengimai gauti iš Vak. Vokietijos, krosnys — iš Italijos... Džiovyklas ir formas pasigaminę patys keramikai. Porcelano gamybai vartojami deginti kaulai. Jie maišomi su lauko špatu ir kvarciniu smėliu. Tai minkštasis porcelanas. Kietasis porcelanas daromas iš molio. Porcelano dekoravimo darbus ceche atlieka 20 žmonių, baigusį profesines technikas ir taikomosios dailės mokyklas. Žadama per metus "Jiesios" fabrike pagaminti lietuviško porcelano už pusantro milijono rublių.

— Gimtojo Krašto 8 numeryje paskelbtas straipsnis apie Klaipėdos miestą. Jame labai pasigiriama "tarybiniais" laimėjimais. Rašoma, kad sugriautai per karą Klaipėdai atstatyti reikėjo 317 milijonų rublių. Dabar Klaipėda yra jūreivių miestas — čia atplaukia laivai iš viso pasaulio. Veikia jūrininkystės mokykla, jau išleidusi per 4000 navigatorių, laivų mechanikų, šturmanų. Čia veikia 30 viduri-

nių mokyklų, 6 specialios mokyklos, 9 profesinės mokyklos, keliolika vaikų darželių. Klaipėda yra ir aukštojo mokslo miestas, nes čia veikia valstybinės konservatorijos, Kauno politechnikos instituto ir Šiaulių pedagoginio instituto fakultetai, veikia dailės instituto katedra, mieste gyvena apie 70 dailininkų, veikia dramos teatras, liaudies opera, Liaudies meno muziejus, Laikrodžių muziejus, Jūrų muziejus-akvariumas. Straipsnyje betgi nerašoma, kiek visur yra rusų kolonistų, kaip visur į viešąjį gyvenimą brukama rusų kalba.

— Vasario pabaigoje tenyksteje spauodoje paminėta Vilniaus universiteto bibliotekos vedėjo prof. Levo Vladimirovo 70 metų amžiaus sukaktis. L. Vladimirovas yra gimęs 1912 Telšiuose, vokiečių ir anglų k. studijavo Kauno universitete, ekonomiką — Vilniaus universitete. Kai kurį laiką dirbo Jungtinių Tautų bibliotekoje New Yorke (1964-1970). Vilniaus universitete yra bibliotekininkystės katedros vedėjas ir Vilniaus universiteto bibliotekos direktorius. Yra parąšęs kelias knygas iš knygos istorijos. Jo nuopelnai Vilniaus universiteto bibliotekai yra, kad jis sugėbėjo gražinti į Vilnių pirmosios bolševikų okupacijos metų pagrobtais ir išvežtais į Maskvą, Kijevą, Leningradą ir Charkovą vertingas knygas. Ra-

šoma, kad jo yra surasta M. Mažvydo, M. Daukšos ir K. Sirvydo veikalų, kurių Vilniaus universitetas neturėjo.

— Pavergtoje Lietuvoje nauja knyga išleidžiama tik praėjus pro kelias cenzūras. Knygas leidžia tik valdžios leidyklos, griežtai kontroliuojamos komunistų partijos. Grožinę literatūrą leidžia tik Vagos leidykla. Ypač sunkus kelias yra pirmajai autoriaus knygai. Dažnai rankraščiai leidykloje išguli po penkerius metus, kol praicina įvairias komisijas. O vis dėlto 1981 metais išleistas net aštuonios pirmosios knygos — trys beletristikos ir penkios poezijos. Vienas iš tų beletristų yra Kęstutis Arlauskas su novelių rinkiniu "Užtvanka", periodikoje reiškėsis jau nuo 1965 metų, neišvengęs J. Mikelinsko ir M. Sluckio pasakojimų įtakos. Antras — Augustas Tamaliūnas, knygoje "Pasimatymai su savimi" mėginąs nelengvą satyro žanrą. Recenzentas V. Martinkus (Pergalė, 1982, Nr. 1) A. Tamaliūnui pripažįsta sugebėjimą savo kūriniams panaudoti liaudies anekdotus. Trečiasis beletristas Kazys Jonušas pasirodė su novelių rinkiniu "Bitės ugnyje". Recenzentas jam priekaištuoja dėl lauzytos sakinių struktūros, dėl vaizdų, metaforų, epizodų — pakibusių ore. Debiutantas poetus "Pergalėje" aptaria recenzentė Onė Baliukonytė. Ginės Dineikaitės eilėraščių rinkinyje "Zalčia upė" recenzentė randa pilkojo žemės žvirgždo ir vizijos žydrų

akmenų ir džiaugiasi, kad jauna poetė yra jautri viskam, kad gyva danguje ir žemėje, kas žydi, gimsta ir miršta. Šalčiau vertina Romo Daugirdo rinkinį "Pastabos paraštėse". Atrodo, kad autorius dažnai šaudęs be taiknio, ir dėl to jo eilėraščiai kartais palieka kažkokį drungnumą, abejingumo skonį. Bene stipriausia iš debiutantų recenzentė atrodo Dalia Dubickaitė su rinkiniu "Noriu paklausti". Gaivališkas poetės susiliejimas su kaimo gamta, sugebėjimas ją sudvasinti, pakylėti, širdimi susildyti kasdienybę. Poetė vienuo dalinanti savo jausmus žemės grumstui, augalui, paukščiui, žmogui. Nuo D. Dubickaitės nenorinti atsilikti ir Dalia Kudžkaitė su eilėraščių rinkiniu "Is jasy silumos", aistringai teigianti gyvenimą ir meilę, mokanti suderinti išoringą detalę su sielos šviesa. Silpnėsnis atrodo Arvydas Genys, savo debiutiniame rinkinyje "Žemiškas mūsų likimas" linkęs į pilietinę poeziją. Dėl to jo eilėraščiuose pasitaiko dirbtinio patoso, tiesioginių deklaracijų, retorikos.

Aštuonios pirmosios knygos per metus rodo gausų rašytojų prieauglį. Ar jie pajęgs išsiskleisti dideliais talentais, sunku iš anksto pasakyti, ypač kad jiems tenka brestis ir kurti sunkioje partinėje priespaudoje.

— Kovo 1 mirė vilnietis dramos aktorius Vladas Jurkūnas. Buvo gimęs 1911 Odesoje. 1935 baigė Švenčionių gimnaziją. Lenkiškam Vilniaus universitete studijavo teises ir kartu lankė dramos studiją. 1939 įsijungė į Vaidilos teatrą, nuo 1945 vaidino Vilniaus dramos teatre. Yra sukūręs ryškių psichologinių vaidmenų. Radijo ir televizijos programose jis sekė vaikams įdomias pasakas. Tas pasakų senelis buvo labai populiarius Lietuvoje. V. Jurkūnas keliolika metų dėstė dramos studijoje ir valstybinėje konservatorijoje. Už teatrinę veiklą buvo apdovanotas medaliais ir garbės raštais, suteiktas jam nusipelnusio artisto vardas.

— Propagandines dainų konkursas. Kultūros ministerija, rašytojų ir kompozitorių sąjungos paskelbė konkursą sukurti dainai, skirtai Sov. Sąjungos įkūrimo 60-mečiui. Premijos yra 300, 200 ir 100 rb. — už kompozicijas. Atskiros kiek mažesnės premijos skiriamos už dainų tekstus. Kūriniai turi būti įteikti iki liepos 1 dienos.

Pr. N.

BALTŲ LAISVĖS DIENA

(atkelta iš 1 psl.)

vės reikšmės pamiršę: jie ilgisi dienos, kada vėl galės ja džiaugtis. Jie kenčia, bet ne tylėdami... Mes žinom, kad jų stiprus ir ištvermingas tikėjimas Dievu stiprina juos viltyje, kad tiesa laimės, ir duoda jiems drąsos pasipriešinti prispaudėjui, nors ir tikrai žino, jog susilauks greitų ir žiaurių represijų...

Aš kviečiu savo kolegas jungtis kosponsoriams prie mano rezoliucijos, kuria aš siūlau įsteigti kasmetinį Baltų laisvės dienos minėjimą birželio 14 dieną. Turim ne tik atkreipti dėmesį į Sovietų Sąjungos pavergtus Baltijos tautų žmones, bet ir visoms priemonėmis palaikyti už geležinės uždangos esančių pavergtų tautų viltis. Baltijos valstybių žmonių kančias mes turim rodyti pasauliui.

Pone Prezidente, Baltijos laisvės diena parinkta birželio 14-

ojo; tai masinių deportacijų sukaktis, kada daugybė tūkstančių nekaltų baltų buvo ištremti į Sibirą.

Kiek anksčiau panašią rezoliuciją senatui pasiūlė senatorius Donald W. Riegler Jr. (D-MI). Ruošdamas rezoliuciją, sen. Riegler tarėsi su Amerikos Baltų Laisvės Lyga, tačiau kažkodėl nenorėjo jos pataisyti tiek, kad ji būtų identiška su atstovų rūmuose įnešta kongresmano Henry J. Hyde (R-IL) rezoliucija H.J. Res. 386. Helms ir Hyde rezoliucijų tekstai yra tie patys. Helms rezoliucija jau turi 15 kosponsorius. Lietuviai kviečiami rašyti savo valstybių senatoriam ir prašyti tapti kosponsoriais S.J. Res. 172.

Rašyti tokiu adresu: The Honorable (senatoriaus vardas ir pavardė), Senate Office Building, Washington, D.C. 20510. ABLI Inf.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

Klierikas A. Volskis buvo šaunus kandidatas, kilęs iš religingos šeimos, atsitarnavęs kariuomenėje.

Jei per eilę metų nebūtų kludę kandidatam stoti į seminariją, jei nebūtų apribojamas klierikų skaičius, tai šiandien kunigų tikrai netrūktų Lietuvoje.

Reikalavimai

Pareikšimas baigiamas penkiems reikalavimais.

1. Lietuvos TSR konstitucijos 50 straipsnis sako, kad Bažnyčia yra atskirta nuo valstybės. Todėl ir reikia leisti vyskupam ir kunigų seminarijos vadovybei

laisvai tvarkytis ir priimti visus kandidatus, neribojant jų skaičiaus. Konstitucija suteikia teisę kiekvienam laisvai pasirinkti profesiją ir verstis ja pagal savo sugebėjimus ir išsilavinimą. Tai kodėl to netaikoma tiems, kurie nori būti kunigais. Tai yra tikinčiųjų diskriminavimas, pažeminimas, įskaudinimas ir kelia visuotinį pasipiktinimą.

Tuo tarpu lyg pasijuokdamas Religijų reikalų tarybos įgaliotinis P. Anilionis viešai skelbia, kad kandidatų priėmimą laisvai tvarko kunigų seminarijos vadovybė. Tikrovė yra gi visai priešinga — viską tvarko įgaliotinis.

2. Saugumo darbuotojai turi nešantažuoti besimokančių seminarijoje, turi neversti su jais bendradarbiauti, nes tai priešinga seminarijos auklėjimui.

3. Kandidatų priėmimą ir atleidimą turi tvarkyti seminarijos vadovybė ir vyskupai. Todėl Religijų reikalų įgaliotinis turi atšaukti draudimą klierikui A. Volskiui, nes jis iš seminarijos pašalintas įgaliotinio įsakymu.

4. Leisti vyskupam laisvai parinkti seminarijos vadovybę ir dėstytojus.

5. Gražinti Kauno kunigų seminarijai aukštosios mokyklos teises ir atleisti nuo karinės prievolės kunigų seminarijos auklėtinius.

Po šiuo pareiškimu pasirašė Panevėžio vyskupijos 113 kunigų. Pareikšimas pasirašytas 1981 gegužės 3.

Bet sovietiniam pareigūnam tikinčiosios liaudies balsas ir kunigų protestai yra bereikšmiai.

1981 stojantieji į kunigų seminariją vėl buvo KGB pareigūnų verbuojami dirbti čekistų kolaborantais ir vėl visa eilė gerų jaunuolių buvo Religijų reikalų tarybos įgaliotinio atmetti.

Vienintelė išeitis prieš KGB savivalę — neakivaizdžiai paruošti atmetuosius kandidatus ir suteikti kunigystės šventimus. Kitaip kunigų seminarijos šantažavimui nebus galo.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUSIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriusio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventems, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

LIETUVIŲ RADIO VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM. Trečiadieniais 8:30-9:30 v.v., šeštadieniais 5-6 v.v. Inž. Ed. V. Mellus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA. 01545. Tel. 617 852-3665.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Verilli, Altschuler Schwartz, Inc. N.Y. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options fondus, commodities, auksą, atidaryti IRA planus. Suinteresuoti skambinkite 212 644-5580 arba nemokamai iš visur tel. 800-223-1512.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", šeštad. WEVD 8-9 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", trečiad., 6:05-7:00 val. vak., iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MUSŲ VIENINTELĖ VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCARD
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažiuojamas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

1982
KELIONĖS Į LIETUVĄ

PRAŠYKITE DAUGIAU
INFORMACIJŲ

1982
KELIONĖS Į LIETUVĄ

PRAŠYKITE DAUGIAU
INFORMACIJŲ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Kauno kunigų seminarija 1980-81 metais. Pirmoje eilėje sėdi profesūra. Klierikų yra apie 90. Koks tai mažas skaičius, nes seminarija yra visai Lietuvai.

Nuotrauka gauta iš Lietuvos Informacijos Centro.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. (ISSN 0011-6637)

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 centsPOSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207Eina nuo 1915 m. 1951 m. sujungė AMERIKA LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIUS • Pre-
numerata metams \$1.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostatais •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalba redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Parama ir pagarba Židiniui

Kultūros Židinytė tarnauja ne tik Brooklynio lietuviams, bet jis svarbus ir visai lietuviškai visuomenei. Čia vyksta bendri suvažiavimai, rengiamos bendros parodos, koncertai. Iš čia lietuviškoji kultūra spinduliuoja į visas šalis ir stiprina išeiviją. Kultūros Židinytė tampa visų rūpesčiu. Visi jį turime išlaikyti, prižiūrėti ir jį garbiai išlaikyti.

Išlaikyti nėra taip lengva. Dabar verčiamasi popiežių žaidimais ir iš ten surinktais pinigais. Laimingu būdu viskas ejo sklandžiai. Daug pasiekta, daug padaryta. Tokie didžiuliai pastatai juk yra išmokėti. Berekia juos tobulinti, gerinti, tinkamai prižiūrėti.

Daug kas pastebėjo, kad K. Židinio išlaikytojai laisvą kreipėsi į asmenis, į organizacijas ir kvietė įstoti į Lietuvos Kultūros Fondą, kuris tiesiogiai rūpinasi Židinio išlaikymu. Lietuvių Kultūros Fondas yra korporacija, kurios tikslas yra išlaikyti lietuvišką Kultūros Židinį. Korporacijos nario mokeskis — tik 10 dol. metams.

Juk tai labai nedidelė auka tokiam svarbiam reikalui — tik 10 dol. Ir kaip keista ir net gaila, kad šis Fondas dar neturi labai mažai narių. Sako, kad esą tik 150 narių.

Tai tikrai maža. Žmonės paprastai negalvoja, praėina pro tuos reikalus, pro gaunamus laiškus, nes nėra kada susitelkti ties tokiais klausimais. O reiktu sustoti ir pagalvoti ir į Fondą nariu įstoti. Kultūros Židiniui reikia daugybės narių, kurie susimokėtų savo metinį nario mokesį. Juk tikrai yra ir tokių, kurie gali prisidėti dar didesne auka.

Teko aplankyti ukrainiečių namus Manhattane. Jie yra labai geroje vietoje — 5 Ave. ir kokia 66 St. Namai didžiuliai,

kokių 5 aukštų. Juos padovanojo vienas turtingas žmogus, ukrainietis, inžinierius, išradėjas. Gi juos išlaiko kokia 50 turtingų ukrainiečių daktarų, inžinierių. Jie kasmet aukoja po 1000 dol. namo išlaikymui ir administravimui. Taip ten labai laisvai ir patogiai sukasi gana gyvas kultūrinis gyvenimas.

Argi ir lietuviai negalėtų sudaryti tokią didelę korporaciją ir apsidėti tokiais mokesčiais, kad būtų galima iš jų išlaikyti Kultūros Židinį? Tik labiau pagalvokime, supraskime, ką mums duoda Židinytė, ir tai galėsime padaryti.

Kultūros Židinytė buvo pastatyta su minimaliais reikalavimais, patogumais, minimaliu pagražinimu. Dabar jau laikas būtų papuošti, pagražinti, patbulinti.

Pradėkimė nuo scenos. Ją reikia pagerinti, sutvarkyti apšvietimą, kad būtų galima pasiekti scenos gilumą. Juk dabar galiniai scenos papuošimai yra apšviesti labai blogai. Reikėtų ir scenai medines grindis įdėti, nes prie dabartinių grindų negali pritvirtinti jokių dekoracijų, jokių sudėtingesnių papuošimų.

Jau esame rašę, kad Židiniui reikia lietuviškų paveikslų. Kur Lietuvos buvę prezidentai, kur didieji vyrai, kurie savo talentais kūrė Lietuvą? Juk tie lietuviškieji visuomenės vadai jaunimui pakiliai kalbės ir jį kvies dirbti savo tautai. Dabartinės dekoracijos ir paveikslai daugumoje yra geri meno kūriniai, bet jie per mažai nuteikia jaunąjį žmogų lietuviškam apsisprendimui ir darbui. Todėl reikia perdekoruoti vestibulius, koridorius, kitus kambarius. Perdekoruoti, papuošti planingai, kad visur atspindėtų lietuviškoji mūsų būtis ir lietuviškoji tautinė kūryba. Čia lietuvių namai, tai jie turi būti pirmiausia lietuviški.

Vasario KARYS

Prieš pradėdamas pastabas apie KARIO 1982 m. Nr. 2 turinį turiu pastebėti, kad keletas jo svarbiausių straipsnių čia tęsiasi iš 1982 m. Nr. 1, kurio aš neapžvelgiau, nes apžvelgti visų žurnalų kiekvieną numerį jokiū būdu nespėju. Pastabos apie tęsinius iš dalies rodo ir ankstesnio numerio vertę. Tiesa, dažnam skaitytojui labiau patiktų visą įdomų rašinį perskaityti vienu ypu, bet gudrūs redaktoriai nori, kad sekantis numeris būtų laukiamas ir be atodairos į rankas imamas...

Pirmasis nepaprasto įdomumo rašinys, pradėtas sausio numerio, o čia užbaigiamas, yra Algirdo Budreckio vertimas "Is De Fezensack'o 'Dienyno apie Rusų žygį 1812 m.'". Tai prancūzų aristokrato, Napoleono armijos pulkininko (vėliau generolo) memuarų gabalas, vaizduojantis sumuštos armijos likusių bėgimą per Lietuvą namų link, po trigėškai užsibaigusio žygio į Rusiją 1812 metais. Kai tokius dalykus skaitai istorijos vadovėliuose, viskas atrodo perdėm abstraktu ir neįdomu. Bet kai pasakoja pastabus ir jautrus tragedijos dalyvis, nepajunti, kaip skaitydamos pats imi toji paklausiosios minios dalyvauti. Paruošdamas atsiminimų vertimą ir paaiškinimus, A. Budreckis skaitytojui daug pasitarnavo.

Čia užbaigiamas sausio numerio pradėtas J. Mašiotto rašinys "Karo mokyklos IV, kapitono Stepono Dariaus laida/60 metų". Tai vaizdas atsiminimų skirsnis, matomai rašytas dienoraščių remiantis, nes garsiai naudojamos kariūnų ir lektorijų charakteristikos su tiesioginėmis kalbos intarpais. Gale paaiškinta, kad ši laida išleista 1921 m. gruodžio 18, ir pateiktas visų išleidžiamųjų sąrašas. Naudingas gabalėlis Lietuvos kariūnėnės istorijai.

Pagaliam šiam numerio užbaigiamas 1947 gruodžio 11 Vo-

NAUJIEJI ŽURNALAI

ALFONSAS NAKAS

kietijoj, Mattenbergo išvietintųjų stovykloje atliktas tuomet jauno lietuviuko pareiškimas, pavadintas "NKVD agentų mokykloje". Pareiškėjas — liudytojas, atsiųstas šnip-diversanto-teroristo darbui, pareina į viešumą, išpasakoja apie NKVD m-loy pasiruošimą pragaištingai veiklai, atskleidžia keleto "mokytojų" pavardes, išaiškina, ko ten buvo mokomas ir kaip atsidūrė V. Vokietijoj. Skaitai su pasišlykštėjimu ir baime, bet negali atitraukti iki paskutinės eilutės.

M.Š. rašinys "Anoj pusėj ežero" — žiupsnelis atsiminimų iš savisaugos dalinių veiklos 1943-44 metais sugudėjusioj-sulenėjusioj Vilniaus krašto daly. Parašyta irgi vaizdžiai, su humoru, bet ir istoriniu atžvilgiu vertingai, nes su datomis ir pavardėmis. Tik redaktorius neturėjo palikti tirštai pribarstyty "kokį tai" (t.b. kažkokį), "kas tai" (kažkas) "ką tai" (kažką), "kuriamė tai" (kažkuriamė), "kokia tai" (kažkokia).

R. Vilkas, ankstesniuose numeriuose pradėjęs pasakoti Lietuvos jūrų laivų istoriją, šį kartą aprašo garlaivį "Gerda". Mjr. Kazimieras Daugvydas per daugelį numerių tęsia vertingus "Savanorio užrašus". Nors jis visų pirma piešia savo ilgą, margą gyvenimą, bet labai objektyviai pasakoja ir apie savo kolegą, draugą, viršininkus, per savo prizmę košia nepriklausomas Lietuvos didžiuosius įvykius.

Plačiame KARIO priede "Tremties trimite", tarp trumpesnių šaulių veiklos aprašymų, randame Jono Svobos rašomą neseniai mirusio detroitiečio Juozo Tamošino biografiją, kurios čia paskelbta tik pradžia.

J. Tamošino pavardė neseniai nuskardejo JAV lietuvių spaudoje, kai buvo paskelbtas jo testamentas, kuriuo po 50 tūkstančių dolerių paskirta Balfui ir lietuvių studentų stipendijoms.

"Kuris kelias į laisvę?" — Vilius Brazėno minčių, pasakytų 1981 m. Lietuvių studentų s-gos suvažiavime St. Petersburg, FL, santrauka ar atpasakojimas. Nuomonės apie šias mintis nereikšiu, nes p. V. Brazėnas mano nuomonei alergiškas. Tik pasakysiu, kad tiems lėbauti suvažiavusiems hedonistams taip ir reikėjo!..

Tarp kelių proginių, patriotinių eilėraščių vienas sužibta tikru perlu. Tai Bernardo Brazdžionio "Kareivio pasaka", persipausdintas iš "Poezijos pilnatis".

Liūdnai nuteikia šiame, kaip ir kituose žurnalo numeriuose, gausiai mirštančių Lietuvos karių nekrologai.

Vasario LIETUVIŲ DIENOS

Viršelis papuoštas uniforomuoto Lietuvos Šaulių sąjungos tremtyje pirmininko Karolio Milkovaičio portretu. Pagal seniai šiame žurnale nustatytą tvarką, kas ant viršelio, tam atiduodama liūto dalis ir puslapiuose. Todėl antrąjį viršelio pusęj randame trumpą K. Milkovaičio biografiją angliskai, paskui labai pakiliai Jurgio Gliaudos parašytą cėlebranto biografiją lietuviškai, užbaigiant klausimų-atsakymų pyne. Randame keletą K. Milkovaičio nuotraukų, sėdint, stovint ir žygiuojant su kitais žymiais žmonėmis. Vienas puslapis skirtas K. Milkovaičio savaip įdomiems eilėraščiams. Viskas gerai, kas su saiku. Tik niekaip neperprantu J. Gliaudos aiškinimų: "(...) Jo eilėdara įdomi, gaivi, versatiliška. Tema-

tikoje skamba politoninių nuotaių akordas." Turbūt ne-supranta ir biografo giriama-sis?..

Pirmame puslapy išspausdinta pusė atsišaukimo, skelbiančio 1982-sius metus lietuviškų parapijų metais. Antroji pusė kažkodėl nukelta į 22 puslapį. Didžiąją pirmo pusl. dalį užima labai gera nuotrauka, vaizduojanti popiežių Joną Paulių II su arkivysk. Jonu Bulaičiu, jo motina ir kitais šeimos nariais. Už kelių puslapių randame antrąją arkivysk. J. Bulaičio bei jo šeimos nuotrauką ir įdomų rašinį su arkivyskupo biografiniais bruožais.

Vienas puslapis paskirtas 80-tį amžiaus metų švenčiančiam Lietuvos operos primadonai Vincei Jonuškaitei-Zaunienei-Leskaitienei. Atspausdos dvi jos nuotraukos ir gyvas, kondensuotas pokalbis su Lietuvių Rašytojų draugijos valdybos nariais Bernardu Brazdžioniu, Broniu Raila, Ale Rūta ir Pranu Visvydu. Pateikiamas I. Banaitienės reportažas apie Lietuvių Moterų klubų federacijos suvažiavimą ir dedama iliustruojanti nuotrauka.

Po puslapį skirta skulptorei Elenai Kepalaitėi (biografiniai duomenys, kūrybiniai bruožai, pora nuotraukų) ir Chicago lietuvių moterų dailininkių kūrybai, jų parodos IV Mokslo ir Kūrybos simpoziumo proga. Dar randame trumpą rašinį apie Lietuvos miškininkus ir jų valdybos nuotrauką, informaciją su nuotrauka Lituanistinės katedros įsteigimo proga, Clevelando lietuvių veiklą nuotraukose.

Anglišką žurnalo daly Rūta Skirius rašo apie dail. Ilong Brazdžionienę (pokalbio forma). Spausdinama Jurgio Gliaudos novelė angliskai "Happiness eluded" (versta T.J. Stacy). Trumpai informuojama (su nuotrauka) apie Ann Jillian (Nausėdaitės) Mae West rolę. Daug vietos skiriama lietuviškai filatelijai (čia 28-tas tęsinys). Dar yra visokios smulksmės. Paskutinis vidinis viršelis teikia lietuviškų radijo valandėlių laisvajam pasaulio informaciją. Pačiam paskutiniam viršely — Elenos Kepalaitės skulptūrų parodos vaizdas.

Aplamai LIETUVIŲ DIENŲ vasario numeris gana įvairus turiniu, ne tiek gausiai, bet geromis nuotraukomis iliustruotas.

(Bus daugiau)

VIKTORAS GIDŽIŪNAS, OFM

ŠV. PRANCIŠKAUS ASYŽIEČIO
ĮTAKA JO LAIKAMS

5

Jau artėjo laikas būsimajam Kristaus kavalieriui pasirinkti širdies damą, Neturto Ponią, ir jai visų, net ir dvasiškių, apleistai ne tik dainuoti trubadūrų meilės dainas, bet ir visomis jėgomis ją ginti. Abejojo, ar pajėgus būti jai ištikimas. Reikėjo save išbandyti, paragaujant elgetos duonos. To jis nedrįso daryti Asyžuje. Dėl to nuvyko į Romą ir, su elgeta pasikeitęs drabužiais, prie Šv. Petro bazilikos durų prašė išmaldos. Paskui su tuo pačiu elgeta už susirinktus pinigus nusipirko dubenėlį sriubos ir, ją suvalgęs, pajuto didelį malonumą. Tarnaudamas raupsuotiesiems ir elgetaudamas, Pranciškus nugalėjo savo išdidumą ir įsigijo nusizeminimą, taip reikalingą Kristaus kavalieriui.

Pagaliam, kai kartą apgriuvusioje Šv. Damijono bažnytelėje prieš Nukryžiuotojo paveikslą karštai meldėsi, nuo kryžiaus išgirdo žodžius: "Pranciškau, eik ir atnaujink mano grūviančius namus!" "Mielai, Viešpatie, tai padarysiu", atsakė

Pranciškus, pradžiugęs, kad gavo pasiuntinybę, kurios laukė grįžęs iš Spoleto. Tada greitai parėjo namo, tėvo parduotuvėje, jam nesant namie, pasiėmė brangių audinių ir, nujojęs į Foligno miestą, pardavė audinius ir arklį. Paskui pėsčias sugrįžo prie Šv. Damijono bažnytelės ir norėjo jos kunigui atiduoti pinigų, kad atnaujintų bažnytelę ir leistų jam prie jos gyventi. Mat, tais laikais buvo atsiskyrėlių, kurie gyvendavo prie bažnyčių. Kunigas leido jam gyventi prie bažnytelės, bet, bijodamas tėvo, nepriėmė pinigų. Tada Pranciškus numetė piniginę su pinigais ant bažnytelės lango ir pasiliko gyventi su kunigu.

Tėvas, patyręs, ką padarė Pranciškus, labai supyko. Jis pakentė sūnaus išlaidumą puotoms su garbingos kilmės asyžiečių vaikais, bet negalėjo pakęsti jo draugystės su elgetomis ir raupsuotaisiais, o dar labiau nirsio už nežinia kur išleistus pinigus. Patyręs, kad jis gyvena prie Šv. Damijono, norėjo jėgą jį parvesti namo, bet Pranciškus pasislėpė.

Po kelių savaitių, apkaltinęs save silpnumu ir bailumu, kas nesiderino su Kristaus kavalieriaus idealais, Pranciškus nutarė eiti ir pasisakyti tėvams, kad nuo šio laiko jis nori tik vienam Dievui tarnauti. Bet vos tik aštrios atgailos išvargintu veidu, apsilikęs prastais drabužiais,

išėjo į aikštę, vaikai, palaikę jį bepročiu, pradėjo mėtyti akmenimis ir šaukti. Tėvas, išgirdęs triukšmą ir pamatęs Pranciškų, jėga parsitempė jį namo ir surišęs uždarė rūsyje. Veltui jis geruoju ir piktuoju stengėsi paveikti sūnų, kad grįžtų į normalų gyvenimą. Sūnus liko nepa-

laužiamas. Pagaliam, kai, reikalų verčiamas, tėvas turėjo išvykti iš namų, motina, jo pasigailėjusi, paleido jį į laisvę. Tada jis vėl sugrįžo prie Šv. Damijono.

Grįžęs tėvas, neradęs sūnaus, nutarė reikalauti, kad miesto teismas atimtų Pranciškui paveldėjimo teises ir išstremtų jį už miesto. Bet Pranciškus, laikydamas save atsiskyrėliu, nestojo į pasaulinį teismą. Dėl to, kai byla atsidūrė vyskupo teisme, jis atidavė tėvui pinigus ir drabužius ir, vyskupo apsiaustu pridengtas, tarė: "Iki šiol aš savo tėvu vadinau Petrą Bernardone, nuo dabar aš tikrai galėsiu sakyti: 'Tėve mūsų, kuris esi danguje' ". Čia 1206 m., ankstyvą pavasarį, ir įvyko Pranciškaus pakėlimas Kristaus kavalierium ir sužieduotuvės su Neturto Ponia, kuri, pasak Hiliarjono Felder, po Kristaus mirties buvo tapusi našle.

Po pakėlimo kavalierium turėjo įvykti turnyras ir vaišės. Gavęs iš vyskupo prastą tarno drabužį, Pranciškus, nusidažęs kalkėmis ant jo nugaros kryžiu, garbindamas Dievą ir pranciškiškai apdainuodamas kavalierių žygius, išėjo į Subasio kalną. Jo dainas išgirdo miške lindėję plėšikai; jie prie jo prisartinio ir paklausė: "Kas esi?" Jis jiems kavalieriškai atsakė: "Aš esu didžiojo karaliaus šauklys". Tada jie, jį nutvėrę, nuvilko vyskupo dovanotą drabužį ir, įstamę į

sniego pilną griovį, pasakė: "Gulėk, prasčioke, Dievo šaukly". Jiems pasišalinus, Pranciškus, išlipęs iš griovio, ejo toliau, dar garsiau ir linksniau giedodamas Dievo garbei. Jis buvo nuogas ir išalkęs; dėl to, nuvykęs į benediktinų Šv. Verekundo abatiją, prašė drabužių ir maisto, kur už kelių dienų darbą virtuvėje gavo sriubos ir prastus mėsinius. Tada jis nuvyko į Gubbio miestelį pas vieną savo draugą, kuris jam davė seną drabužį. Taip ir baigėsi Kristaus kavalieriaus turnyras ir vaišės.

4. Tikrojo pašaukimo išryškėjimas ir pamokslų sakymas

Iš Gubbio jis sugrįžo pas Asyžiaus raupsuotuosius ir jiems tarnavo. Paskui, prisiminęs savo pažadą atnaujinti Šv. Damijono bažnytelę, rinko statybai medžiagą ir savo rankomis ją atnaujino. Vėliau atnaujino toliau už miesto esančias Šv. Petro ir Šv. Marijos Angelų Karalienės, arba Porciunkulės, bažnyčias. Taip besidarbuojant, praėjo dveji metai. Tada jis vilkėjo eremito drabužiais, nors jokiai eremitu vienuolijai nepriklausė.

Apsigyvenęs prie Porciunkulės, Pranciškus karštai meldėsi, prašydamas apšvietimo, ką toliau turi daryti.

(Bus daugiau)

Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos 25 metų sukakties minėjime mokyklos choras atliko dalį programos. Nuotr. V. Bacevičiaus

Spoleto miestas ir pilis, kur Pranciškus buvo įspėtas, kad pasirinkęs ne tą valdovą.

VYŠNIO TRUMPAI TEŽYDĖJO

Reportažas iš Washingtono

Keistas šiemet pavasaris. Balandžio 5-6, kai eilė Amerikos miestų stadionų turėjo prasidėti naujo sezono beisbolo rungtynės su dešimtinis tikstančių žiūrovų, stadionai buvo apdengti storą sniego dangą. Televizijoje matėm, kaip atrodė tą dieną New York Yankees, Detroit Tigers, Chicago White Sox ir kitų komandų aikštės.

Tuo tarpu sostinė Washingtoną sniego audros aplenkė, tačiau pakankamai buvo stiprių vėjų ir žvarbaus oro. Kai Verbu sekmadienio saulėtą rytą daugelis Washingtono ir apylinkės lietuvių skubėjo į kun. dr. L. Andriekaus, OFM, vedamas rekolectijas (aš porą giliai įsiminusių trumpų pamokslų buvau išklaušęs šeštadienio vakare), saulei tekant, skubėjau į tarnybą. Ir koks nuostabią gražus vaizdas buvo palei Potomaco upę, lenkiant Lincoln, Washingtono ir ypač Jeffersono paminklus. Juk tą rytą maždaug 50 procentų buvo pilnai prasiskleidusios japoniškos vyšnios, kurių grožis kiekvienais metais į sostinę sutraukia tūkstančius turistų ir žiopių. To reto vyšnių žydėjimo grožio, ypač saulei tekant, nemainyčiau į jokių pasaulio stebuklus.

Tačiau šiemet tuo vyšnių žydėjimo grožiu sostinėj teko džiaugtis trumpai. Kai Verbu sekmadienio popietėj, grįždamas iš tarnybos, bandžiau įvažiuoti į Rock Creek kelią prie Potomaco upės kranto, buvo didelė automobilių bei turistinių autobusų spūstis, o kartu ir stiprus vėjas. Tad nutariau sukti į kitą kelią, o pilną vyšnių žydėjimo grožį vėl pamatyti eiline savaitės dieną. Tačiau vėjų atneštas šaltis greit pakirto vyšnių žiedus, ir laikraščiuose matėm juos tik suglebusius, suvytusius. Tikrai keistas šiemet pavasaris.

Vis dėlto Velykų diena bent sostinėj buvo tikrai vylikiška: saulėta, ir termometras sukosi apie 60 laipsnių. Todėl nenuostabu, kad antrą Velykų dieną į Baltųjų Rūmų sodą susirinko apie 30,000 vaikų ir jų tėvų ridinėti margučių. Tuo tarpu iš lietuviško taško žiūrint, Velykų šventės sostinėj buvo visai nelietuviškos. Jokių lietuviams skirtų mišių, jokio oficialaus lietuvių susibūrimo. Ne taip, kaip Chicago ar kituose didesniuose lietuvių telkiniuose.

Washingtono ateitininkų ruoštos ir kun. dr. L. Andriekaus Verbu savaitgalį oblatų vienuolyne prarastos rekolectijos buvo vienintelis prieššventinis ir kartu šventinis lietuvių susibūrimas, nors jauniosios kartos atstovų, kurių Washingtono tikrai yra nemaža, rekolectijose pasigesta. Net ir jaunesniųjų ateitininkų. Tuo tarpu kun. dr. L. Andrie-

kaus pamokslai buvo trumpi (15-20 minučių) ir visų kartų atstovam gerai suprantami. Bent man per trejus pastaruosius metus Washingtono jis buvo pats įdomiausias pamokslininkas.

Be savojo kunigo

Jau greit bus dveji metai, kai Lietuvos vyčių ir kito jaunimo iniciatyva Washingtono turim Lietuvos katalikų misija. Atseit, paskutinį mėnesio sekmadienį susirenkam lietuviškom mišiom į amerikiečių Trijų Karalių parapijos bažnyčią. Georgetowne, o po mišių — į parapijos salę kava, nžkandžiam bei socialiniam pabendravimui. Kartu tai proga susimokėti nario mokesčių LB, Balfui ar kitai kuriai organizacijai, įteikti auką ir nusipirkti lietuviškų knygų bei plokštelių. Tą dvasinį turą čia platina jauniosios kartos atstovas dr. R. Kondratas, gautą pelną skirdamas LB. Tai gražus jauno akademiko pavyzdys.

Tačiau su lietuviškoms mišiomis mūsų misijoje, kur kartais susirenka iki šimto tautiečių, nekokie reikalai. Nuo gruodžio mėnesio nebeturim lietuvių kunigo, kuris lietuviškai aukotų mišias.

Mūsų mielas kapelionas kun. dr. T. Žiūraitis, OP, plačiapetis ir atrodęs tvirtas, kaip ažuolas, nuo gruodžio mėnesio tebėra ligoninėj. Jam buvo padaryta atviro širdies operacija, kuri pavyko gerai. Greit jį iš ligoninės paleido į vienuolyną sveikti ir stiprėti. Kartą man paskambinęs prasitarė, kad po poros mėnesių kartu važiuosim pietauti į kurį gerą sostinės restoraną.

Beje, po operacijos išsivystė užkrėtimas. Naujų Metų dieną jam teko grįžti į tą pačią ligoninę, kurioj ir šiandien tebegydomas be didelių vilčių, kad vėl ateity bus stiprus, kaip ažuolas. Tad mišias Lietuvos misijoje italų kilmės tos parapijos klebonas aukoja lotynų kalba, pamokslas būna anglų kalba, skaitymai ir giesmės — lietuvių. Misijos komitetas dairosi surasti kuri nors pajėgų lietuvių kunigą, tačiau vilties maža. Lietuvių kunigų gretos smarkiai retėja. Būrys jų, sulaukę pensijos amžiaus, užtarnautai išsi Florida, kai tuo tarpu lietuviai vienuoliai — pranciškonai, jėzuitai ar marionai — pastoracinį darbą dirba iki gilios senatvės, kol pajėgia ir kol Dievulis juos pasišaukia.

Kai Velykų dieną nuėjom mišiom į kaimyninę amerikiečių Šv. Tomo Apaštalo bažnyčią, matėm bene penkis jaunus amerikiečius kunigus ar klierikus. Beje, lietuvių parapijose ar misijose tokių vaizdų nepamatysi.

Bendruomenėj yra jaunų veidų

Nedrašu būtų teigti, kad ap-

menė nesimatytų jaunų veidų. Jie ypač ryškūs sostinėj Washingtono; nemaža jaunų akademiškų susiranda čia tarnybas ir persikelia gyvenimui.

Mūsų LB apylinkės narių sąrašas ilgėja, K. Donelaičio liutuanistinė mokykla mokinių skaičius nemažėja. O kai prieš kelias savaites vyko Washingtono skautų Rambyno vietininkijos, kuriai vadovauja simpatizingi Meilė Mickienė, Kaziuko mugė, susirinko ne tik apie porą šimtų Washingtono ir Baltimorės lietuvių visuomenės, bet taip pat prieš akis pirmą kartą išsirikiovo toks didelis ir gražus bū-

rys jaunų skaučių ir ypač skautukų. Washingtono skautų Mindaugo draugovė, kuriai vadovauja JAV marinų majoras Algis Garsys (sakoma, kad jis jau keliamas į pulkininko laipsnį), dabar yra 15 jaunų skautukų, o mergaičių Pušyno draugovė, vadovaujamoji Virginijos Butienės, yra 29 skautės.

Tai vis žiedai, kurių lietuvių, tikėkim, nenupuš laiko vėjai, kaip kad šiemet anksti nupūtė sostinėj vos spėjusius prasiskleisti japoniškų vyšnių žiedus.

VL.R.

Clevelando skautininkės Kaziuko mugėje. Nuotr. V. Bacevičius

AR ALEKSO VAŠKELIO PYKTIS YRA PAKANKAMAS KRITERIJUS?

Šių metų Akiračių kovo numeryje yra išspausdintas literato Alekso Vaškeliio straipsnis, kuriame puolamos net trys Lietuvos Rašytojų Draugijos premijų skyrimo komisijos ir pati draugijos valdyba.

Suprantama, kad kiekvienas literatūros mėgėjas, net eilinis skaitytojas gali turėti savo skirtingą nuomonę apie vieną ar kitą literatūros knygą. Galima tą nuomonę ir viešai pareikšti, sukuriant dialogą literatūriniais klausimais. Tačiau savo nuomonės pareiškimas turėtų būti neuzgaulus, neniekinas ir kitų nuomonės. O Al. Vaškeliio tonas per visą straipsnį yra įžūlus, aštrus, niekinas vertinimo komisijų kompetentingumą.

Iš senesnių laikų Al. Vaškeliui užkliuvo komisija, kuri nepaskyrė premijos V. Krėvei už kūrinių "Dangaus ir žemės sūnūs". Jis tvirtina, kad kūrinyje nebuvo premijuotas vadovaujantis pasaulėžiūriniais, ne literatūriniais kriterijais. Tai grynas Al. Vaškeliio prasimanymas. Ir šių eilučių autorius teko komisijoje dalyvauti. Taigi gerai žinau, kad V. Krėvės knyga buvo palikta vėlesniems laikams, kai veikalas bus užbaigtas, nes tada tebuvo išleista tik to veikalas pati pradžia (tik dalies veikalas komisija nesiryžo premijuoti).

Toliau Al. Vaškeliis puola vertinimo komisiją, kuri premiją paskyrė K. Grigaitytei, kaltina ją tartiufiškumu, nesąžiningumu, avantiūriškumu ir be jokių konkrečių įrodymų tvirtina, kad geriausias metų kūrinyje buvęs debiutanto N.A. Dičpetrio knyga "Trys dienų pasaulyje" ir taip pat be jokių įrodymų K. Grigaitytei rinkiniui priskiria menkavertiškumą. Tik savo autoritetu Al. Vaškeliis tvirtina, kad neabejotinai premiją turėjęs gauti N.A. Dičpetris, bet dėl komisijos nesąžiningumo pelnytos premijos negavęs. Penkių asmenų gana

kompetentinga komisija knygas vertino literatūriniais kriterijais, o Al. Vaškeliio kriterijus tėra tik jo be jokių įrodymų įžūlus teigimas. Premijos paskyrimas nesubrandintiems N.A. Dičpetrio svaicicijimams iš tikrųjų būtų buvęs literatūrinis skandalas.

Al. Vaškeliis bara ir LRD valdybą už premijos "parūpinimą" St. Santvarui. Juk tą premiją paskyrė Los Angeles sūdarita kompetentingų rašytojų komisija. St. Santvaro "Rubajatus" Al. Vaškeliis vadina menkos vertės eilių rinkiniu ir pyksta, kad premijos negavo H. Nagys už rinkinį "Prisijaukiesiu sakalą". H. Nagys yra talentingas rašytojas, bet ką galėjo padaryti vertinimo komisija, kad jai reikėjo atrinkti premijuotiną knygą iš kelių taisytių išleistų gerų knygų, o premija buvo tik viena? Komisija parinko St. Santvaro rinkinį, pasižymintį ir geru sunkios formos apvaldymu ir kondensuotu emociu ir idėjinu turiniu. Matyt, komisija St. Santvaro rinkinio nelaikė menkaverčiu. O penkių komisijos asmenų sprendimas vis dėlto atrodė daug patikimesnis už vieno Al. Vaškeliio nuomonę, nors ir labai karingai ir arogantiškai pareikšta.

Vertinimo komisijos sudaromos rūpestingai, į jas parenkami žinomi rašytojai ar literatūros kritikai. Prieš balsavimą aptariamos tų metų grožinės literatūros knygos, ir komisijų sprendimu reikia pasitikėti. O kad atsiranda ir nepatenkintų komisijų sprendimu, tai reikalingas visai natūralus, nes žmonėms turėti savo atskirą nuomonę niekas nedraudžia. Tik tos nuomonės viešas pareiškimas turėtų būti kultūringas, neuzgaulus, neniekiantis, ne diktatoriškas, kaip šį kartą yra padaręs Aleksas Vaškeliis.

Pr. Naujokaitis

CAPE COD, MASS.

Visos jėgos Lietuvai

Tokia mintimi Cape Codo apylinkės lietuviai atšventė Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktį. Stengiantis Lietuvos laisvės bylą kiek galint plačiau išreklamuoti, LB apylinkės valdyba — paaukėjo keletą knygų anglų kalba apie Lietuvą vietos Community College bibliotekai.

LB apylinkės valdybos parašyta G. Rastonytė vasario 16 d. 5 val. vak. per WSPH Sandwich High radijo stotį anglų kalba supažindino klausytojus su lietuvių tautos praeitimi, kultūra ir dabartinėmis laisvės pastangomis.

Vasario 21, sekmadienį, 12 val. pamaldos už Lietuvos laisvę vyko Our Lady of Victory bažnyčioj. Klebonas kun. Perry pamokslu apibūdino lietuvių tautos kančias Sovietų vergijoj. Kvietė visus asmenine malda prisidėti prie lietuvių bendros kovos už laisvę.

Pamaldų metu giedojo sol. B. Povilavičius, vargonais jam pritarė komp. J. Kačinskas.

Po pamaldų parapijos salėj minėjimą pradėjo LB apylinkės pirm. V. Zidžiūnas. Pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę. Prisiminti pereinantis metais mirę LB apylinkės nariai J. Šilimas ir G. Matukienė.

Programai vadovavo tautiniais drabužiais pasipuošusi R. Janulaitienė. Pagrindinę kalbą pasakė inž. J. Vasys. Jis atpasakojo lietuvių tautos laimėjimus,

J.M.

VEIKIAMA IR PLANUOJAMA DAUGELYJE SRIČIŲ

Lietuvių Bendruomenės šventė — 1

Gyvenant Italijos pokario metais, šiek tiek tekdavo susipažinti ir su JAV lietuvių gyvenimu iš retkarčiais gaunamų JAV lietuvių laikraščių ar iš sugrįžusių turistų pasakojimų. Godžiai klausydavomės pasakojimų, kai iš JAV į Romą sugrįždavo vysk. Pr. Būčys; kun. dr. J. Vaišnoras ar kiti keliautojai.

Pagaliam gimė ir nauja organizacija — Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Romoj lietuvių gausiai dalyvavo LOK'o — Laiikinio Organizacinio Komiteto — rinkimuose. Steigėm Lietuvių Bendruomenę ir Italijoj.

Kai atvykau į JAV, Lietuvių Bendruomenė jau buvo trejų metų kūdikis. Pastebėjau, kad ne vienas į ją žiūrėjo labai abejingai. Dabar, kai jau minim Lietuvos Bendruomenės gyvavimo 30 metų sukaktį, visa iš perspektyvos atrodo kitą šviesoj.

Matom, kad Lietuvos Bendruomenė išaugo stipri ir pajėgi, pozityviai reikišiai įvairiose šakose, ryžtasi ateities uždaviniam. Nei išorės puolimai, nei vidiniai vadukų ar kai kurių narių išpuoliai nebeapjėgia stipriam palaikyti stipriam Bendruomenės kamienui.

Taip, Lietuvių Bendruomenė Amerikoj dabar švenčia 30 metų sukaktį. Pagrindinis sukakties minėjimas surengtas Detroit, Mich., perėitą savaitgalį, balandžio 16-18.

Minėjimo išvakarėse atidaryta dail. Birutės Rauckienės paroda. Šeštadienį iš ryto vyko ilgokos svarstybos, o popietėj — oficiali akademinė dalis ir žymenų — lentų dalinimas. Šeštadienio vakare banketo metu išklausa iškilias amerikiečio paskaitos, pasigėrėta Bernardo Brazdžionio asmeniškų pasirodymu (tai buvo aukščiausios kokybės vieno žmogaus literatūros vakaras) ir išklausa solistės Ginos Čapkauskienės koncerto. Tiesa, vėliau gavom ir užkąsti, o norintieji galėjo net ir pašokti.

Sekmadienį buvo lietuviškos pamaldos, kur koncelebracinė mišiom vadovavo vysk. V. Brizgys. Po pamaldų vadinamoj antro premijų šventėj vėl paberta lentų serija. Pasigėrėjus Antro Kaimo pasirodymu, išklausa rezoliucijų, ir minėjimas baigtas užkandžiu su laureatais. Visur sąžiningai dalyvavau ir prie progos bandysiu apie tai supažindinti ir skaitytojus.

Paroda

Visos minėjimo iškilmės vyko Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos Kultūros Centro patalpose, Southfield, Mich. Šioj parapijoj klebonauja kun. Viktoras Kriščiūnevičius, aukštasis teologijos studijas baigęs Italijoj.

LB sukakties minėjimo iškilmės pradėtos dailininkės ir skulptorės Birutės Rauckienės kūrinių paroda.

Parodą balandžio 16, penktadienį, 8 val. vak. atidarė Liuda Rugienienė. Ji supažindino su dailininke, jos pasireiškimais įvairiose srityse. Ši esanti dailininkės-skulptorės pirmoji paroda, nors menu ji domisi jau ilgą laiką.

Apie Birutės Rauckienės kūrybą kalbėjo Dalia Augūniienė. Iš viso buvo išstatyti įvairių

žanrų, įvairiom technikom atliktų 20 paveikslų. Nė vienas iš jų nebuvo parduodamas. Skulptūrų buvo 22. Jų kainos įvairavo nuo 100 dol. iki 5,000 dol.

JAV LB krašto valdybos pirmininkas Vytautas Kutkus sveikino dailininkę ir visus dalyvius. Jis paskelbė, kad tuo oficialiai atidaromas ir pats 30 metų LB sukakties minėjimas.

Dailininkė-skulptorė Birutė Rauckienė padėjo rengėjams, pristatytojoms, lankytojams, o taip pat pažadėjo pagal turėsimas galimybes meno srities neapleisti.

Vėliau gretimoj kavinėj vyko vaišės.

Gal jau perdėtas kuklumas, kad, 30 metų veiklą minint, apširbota tik vienos vietinės dailininkės kūrinių paroda? Lietuvių išsivijoj turim ir daugiau puikių dailininkų. Chicagoj ir New Yorke Vasario 16-osios ir kitomis progomis pajėgiamas surengti stambias jungtines parodas. Tikiu, kad ir Detroito lietuvių mielai būtų lankę ir jungtinę parodą.

(Bus daugiau)

Kornelijus Bučmys

BUFFALO, N.Y.

Lietuvos šventė

Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 64 metų sukaktis buvo paminėta sekmadienį, vasario 21. Kaip kasmet, taip ir šiemet šios šventės minėjimas buvo suorganizuotas ir paruoštas Buffalo Lietuvių Klubo. Minėjimą pradėd klubo narė Audronė Mažeikienė.

Sugiedojus Amerikos ir Lietuvos himnus, buvo perskaityta ir priimta rezoliucija, kurios nuorašai pasiūti JAV prezidentui ir kitiem aukštieji pareigūnam.

Angliškai kalbėjo Buffalo valst. universiteto lingvistikos doktorantė Milda Newman (Dorkūnaitė), o lietuviškai — Audronė Mažeikienė.

Meninę programos dalį atliko vietinis jaunimas. Dešimties metų amžiaus Kristina Michalski pagrojo fleita, trylikametis Paulius Slavėnas pakalbėjo apie poetą Maironį ir padeklamavo jo vieną eilėraščių, o devynių metų Rūta Newman perskaitė jo kalbos ir eilėraščių vertimą į anglų kalbą. Meninę programos dalį užbaigė Rimantas Musteikis, paskambindamas pianinu Beethoveno Menuet in B ir Fuer Elise.

Po programos klubo šeimininkė J. Grikiėnė pavaišino visus minėjimo dalyvius kava ir namie keptais pyragais.

Lietuvos laisvinimo reikalams aukų rinkimas pratęstas iki visi apylinkėj gyveną lietuviai bus aplankyti.

Tenka pažymėti, kad Buffalo Lietuvių Klubas dar nesirengia kapituliuoti. Ilgamečiam valdybos sekretoriui R. Masiulioniui dėl pašlijusios sveikatos pasitraukus iš pareigų, į valdybą buvo išrinktos dvi energingos ponios: Akvilina Musteikienė ir Elena Sakienė, kurios ir suorganizavo šios šventės minėjimą.

A.D.

DĖMESIO WATERBURIO IR APYLINKĖS LIETUVIAMS

ŠV. JUOZAPO PARAPIJOS SALĖJE

1982 GEGUŽĖS 1-2 DIENOMIS

įvyksta nepaprasta Lietuvių Bendruomenės rengiama PARODA. Sibiro tremtinė Genovaitė Popelienė išstatys lietuvių meno dailės darbus: gintaro, odos gaminius, audinius, inkrustuotus paveikslius, drožinius.

Tai vienintelė proga tokius įdomius eksponatus pamatyti ir įsigyti. Parodą šeštadienį galima lankyti nuo 11 val. ryto. Iškilmingas atidarymas šeštadienio vakarą tuoj po vakarinių mišių. Sekmadienį paroda lankoma nuo 11 val. ryto iki 5 val. popiet.

Waterburio ir apylinkių lietuviai kviečiami gausiai atsilankyti.

BATUNO DELEGACIJA JT ŽMOGAUS TEISIŲ SESIJOJE

New Yorke veikianti pabaltiečių organizacija BATUNas (Baltic Appeal to the United Nations) ir šiais metais pasiuntė delegaciją į Ženevą atstovauti Pabaltijo interesams Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių sesijoje. BATUNas tai daro nuo 1977 metų. Š.m. kovo 1-5 BATUNo delegacija, kurią sudarė estė pirminkė Juta Ristsoo iš New Yorko, lietuvis Narcizas Prielaidas iš Ženevos ir latvis Julijus Kadelis iš Muensterio, lankė sesijoje dalyvaujančias delegacijas bei susitiko su Europos spaudos atstovais.

Delegacijos išlaidas finansškai padengė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga, Latvų Laisvės Fondas ir Amerikos Estų Taryba.

Laiškai su dokumentacija buvo pasiųsti visoms delegacijoms jau dvi savaitės prieš BATUNo delegacijos atvykimą į Ženevą. Pagrindinė dokumentacija — BATUNo tarybos narių specialiai paruošta 1981 m. einamųjų įvykių kronika, kuri vaizdžiai bei kondensuotai sumini ryškiausius žmogaus bei tautos teisių pažeidimus Pabaltijo kraštuose.

Susitikimuose su delegacijomis BATUNo atstovai ypatingą dėmesį atkreipė į vis kylantį smurto naudojimą Pabaltijo kraštuose. Per paskutiniuosius pusantų metų eilę katalikų kunigų buvo fiziškai užpulti Lietuvoje ir Latvijoje — net keturi nužudyti.

BATUNo delegacija ilgiau kalbėjosi su JAV atstovu Jungtinėse Tautose Carl Gershman, kuris iš New Yorko atvyko kalbėti sesijos baigiamajame posėdy. Jis yra žinomas lietuvių bei aplamai pabaltiečių bičiulis. 1981 su pranešimu dalyvavo LB-nės ir LJS-gos suruoštoje politinėje konferencijoje New Yorke. Be kita ko, jis praėitų metų rudenį Jungtinėse Tautose į viešumą iškėlė Pabaltijo tautų liūdną likimą bei pagerbė esto kalinio-kankinio Jurio Kukko atminimą. Šiam susitikime buvo aptarti numatytieji BATUNo ateities planai bei susilaukta iš C. Gershman brangių patarimų veiklos metodams patobulinti.

BATUNo delegacija aptarė ir numatomą eigą įteikti oficialiam protestui prieš Sovietų Sąjungą per UNESCO organizaciją su John Kreindler iš Paryžiaus, JAV atstovu toje organizacijoje Paryžiuje.

JAV delegacijos kopirmininkas Richard Shifter jau JT Žmogaus Teisių sesijos metu iškėlė

Pabaltijo kraštų neteisėtą okupaciją bei pakartoję JAV-ųjų Pabaltijo kraštų aneksijos nepripažinimą.

BATUNo delegacija taip pat kalbėjosi su Julius Bobinger, Vakarų Vokietijos atstovu, Jean-Francois Bouffandeau, Prancūzijos atstovu, Roderick Bell, Kanados atstovu, ir Richard Fursland, Britų delegacijos kopirmininku. Visi atstovai, žmogaus teisių ekspertai, buvo susipažinę su Pabaltijį liečiančiomis informacijomis ir rodė didelį susidomėjimą vėliausiomis ži-

niomis. Jie vertino BATUNo paruoštą dokumentaciją, ypač tų žinių patikimumą bei nuoseklią detališkumą.

BATUNo delegacija Ženevoje turėjo progos sueiti ir su spaudos korespondentais. Reuters korespondentas Tom Henaghan parašė reportažą apie BATUNo siekius Ženevoje. BATUNo delegacija nušvietė Pabaltijo reikalus Hans Neuberger, Associated Press skyriaus vedėjui, kuris praleido paskutiniąsias atostogas Pabaltijo kraštuose. Agence France Press, Deutsche Presse Agentur ir Le Monde korespondentai taip pat buvo informuoti apie BATUNo veiklą.

Gintė Damušytė

BATUNo delegacija Ženevoje š.m. kovo mėnesį kalbasi su JAV atstovu Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių sesijoje. Iš k. — JAV delegacijos narys Carl Gershman, BATUNo pirminkė Juta Ristsoo ir latvis Julijus Kadelis. Nuotr. Narcizo Prielaidos

BALTIMORĖS ŽINIOS

Knygos pristatymas
Lietuvių Namuose balandžio 25, sekmadienį, 2 val. popiet popiet įvyks Aleksandro Radžiaus naujausios knygos "Priimk mane, mėnuli" pristatymas.

Svečiai bus supažindinami su A. Radžiaus kūryba. Vokietijoje jis kuria apie vargingą, nežinios pripildytą kelią. Jis ilgisi savo tėvynės. Jis siejosi išblaškytais po pasaulį tautiečiais. Daugiausia tais, kurie išalkę ir išsekę, breną per sniegą ledjūrio kan-tu. Didingi Alpių kalnai jo nesužavėjo, o atrodė daugiau kaip vilko dantys. Tiktai tėvynės ežerai ir miškai gali atgaivinti pavargusią lietuvių širdį. Tremtinio nežinomai kelionei pasibaigus ir svetingose šalyse atradus prieglobstį bei pastogę, jo kūryba nukrypo į erdves.

Po kūrybos supažindinimo svečiam bus parodytos erdvės skaidrės: planetos, žvaigždės, žvaigždžių takai, nežinomos to-lumos... Skaidrės bus palydimos pritaikyta muzika.

Po programos visi svečiai bus pavaišinti žemiškais skanėstais, kaip kava ir pyragais. Bus gera proga susitikti su A. Radžiumi ir įsigyti jo naujausią knygą. Įėjimas nemokamas.

Ši knygos pristatymą ruošia LB Baltimorės apylinkės kultūrinis skyrius, vadovaujamas Juozo Gailos.

Pavasario šokiai

Gegužės 1, šeštadienio vakare, Lietuvių Jaunimo Sąjungos Baltimorės skyrius ruošia pavasario šokius. Nesvarbu, kad sniegas dar užklysta, kad šalti vėjai belapiuose medžiuose blaškosi. Pavasaris čia. Kaip gėlėlė veržiasi iš sušalusios žemės, taip ir jaunimas ragina pabusti, nusijuokti. Žiema jau praėityje. Visą organizacinį darbą ir pasiruošimus at-

lieka su šypsena Vytautas Brazauskas.

Negalima palikti nepaminėjus taip sklandžiai ir greitai atlikto gražaus jaunimo darbo. Kada Baltimorės lietuviška visuomenė svarsto būdus, kaip praversti Lietuvos atstovybės Washingtonė rūmų pagerinimo vaju, Jaunimo Sąjungos Baltimorės skyrius jau seniai pasiuntė savo 175 dol. auką. Kada sujungiamą jaunystės energiją su visuomet jaunimui palankia Lietuvių Namų šeimininke Aldona Budiene, visada gaunasi puikios pasėkos. Apsvarstyta, nutarta. Surengti šokiai. Auka ir yra. Geros sėkmės, jaunyste, tolimesniame lietuviškame darbe. — (jb)

NAUJŲ PRENUMERATŲ KONKURŠAS — VAJUS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba skelbia lietuviškiam patriotiniam laikraščiui bei žurnalui naujų prenumeratų rinkimo konkursą — vaju Pietų Amerikoje. Konkurso mecenas-tu yra kun. dr. Juozas Prunskis, tam tikslui paskyręs 1000 dol.

Konkursas prasideda 1982 gegužės 1 ir baigiasi rugsėjo 1.

Konkurse gali dalyvauti visi Pietų Amerikoje gyvenantys lietuviai.

Terminui pasibaigus, konkurso dalyviai gauna iš laikraščių ir žurnalų leidėjų liudijimą apie surinktas naujas prenumeratas. Šiuos liudijimus jie persiunčia

RAŠYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS CLEVELANDE

Lietuvių Rašytojų Draugija šiemet gegužės 22-23 Clevelande šaukia savo narių suvažiavimą.

Draugija turi apie 100 narių, kurie yra išsisklaidę po visą pasaulį. Tad į suvažiavimą pirmiausia suvažiavus rašytojai iš JAV ir Kanados, na, vienas kitas atvyks ir iš kitų kraštų. Iš Belgijos žada atvykti poetė Zenta Tenisonaitė.

Gegužės 22, šeštadienį, įvyks Draugijos visuotinis narių susirinkimas, kur bus aptarta Draugijos veikla, priimti nauji na-

riai ir t.t. Atskiri mažesni posėdžiai įvairiems klausimams svarstyti įvyks B. ir N. Gaidžiūnų sodyboje. Tos dienos vakare bus rašytojų su visuomene susipažinimo vakaras — banketas su literatūrine programa. Banketas vyksta D.M.N.P. parapijos patalpose.

Gegužės 23, sekmadienį, — Maironio minėjimo pamaldos. Mišias aukoja kun. G. Kijauskas, SJ, pamokslą sako Tėv. Leonardas Andriekus, OFM. Mišių metu gieda Čiurlionio ansambelis, vadovaujamas A. Mikulskio.

Po pietų — Maironio 50 metų mirties sukakties minėjimo akademija — literatūrinė šventė. Bus paskaita apie Maironį, Lietuvių Rašytojų Draugijos premijų įteikimas — metinės ir A. Barono vardo konkurso novelės. Akademija vyksta parapijos salėje.

Bus surengta ir Maironio kūrybos paroda, knygų mugė, bus pardavinėjama Liet. Rašytojų Draugijos narių bet kuriuo laiku išleistas knygos, autoriai duos autografus.

Rašytojų Draugijos valdyba įgaliojo Balį Gaidžiūną Clevelande sudaryti komitetą, kuris atliktų visus suvažiavimo parengiamuosius darbus.

Valdyba prašo visus narius iš anksto registruotis, kas galės suvažiavime dalyvauti, nes reikia parūpinti nakvynes. Registruotis iki balandžio 15 Draugijos valdyboje.

1982 METŲ KELIONĖS

KELIONĖS Į LIETUVĄ: Maskva/Vilnius/Maskva iš New Yorko/Boston
Gegužės 23 / Birželio 13 / Liepos 4 \$1130.00 \$1285.00
Liepos 25 / Rugpjūčio 22

16-kos dienų kelionės:

Gegužės 9 - 24

Maskva / VILNIUS / Leningradas / Helsinkis \$1180.00 \$1335.00

Birželio 20 - Liepos 5

Maskva / VILNIUS / Ryga / Leningradas / Helsinkis 1395.00 \$1550.00

Liepos 18 - Rugpjūčio 1

Maskva / VILNIUS / Maskva / Zuerichas / Muenchenas / Zuerichas \$1580.00 \$1735.00

Rugpjūčio 8 - Rugpjūčio 23

Maskva / VILNIUS / Roma \$1495.00 \$1650.00

Rugsėjo 19 - Spalio 4

Maskva / VILNIUS / Ryga / Leningradas / Helsinkis \$1295.00 \$1450.00

KELIONĖ Į EUROPA — 15 dienų, Rugpjūčio 16 - 29

Vokietija, Šveicarija, Italija ir Austrija \$1405.00 \$1475.00
Registracija iki š.m. birželio 10

KELIONĖ LAIVU — 7 dienos, Gruodžio 4

St. Maarten, Martinique, Barbados, St. Lucia, Antigua, St. Thomas \$1060.00 iki \$1265.00
"World Renaissance" laivas; registracija iki Spalio 1

KELIONĖ Į KINIJA — 21 diena, Spalio 9 - 29

3 naktys Tokio, 3 Pekine, 2 Wuxi, 1 Soochow, 3 Shanghai, 2 Kweilin, 1 Canton, 4 Hong Kong Kaina iš San Francisco \$2960.00

VISOS KAINOS PAŽYMĖTOS VIENAM ASMENIUI — gyvenant dviese kambaryje. NEDELSKITE REGISTRUOTIS!

PRAŠOME KREIPTIS DĖL BROŠIŲRŲ APIE VISAS ŠIAS KELIONES — TUOJ ATSIŪSIIII!

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 SOUTH WESTERN AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60643 tel. (312) 238-9787

Visos kainos gali keistis dėl skridimų kainų pasikeitimo ir dolerio svyravimo

is visur

— Kun. Viktoras Zavadski, Tabariškių parapijos (Vilniaus arkivyskupijoj) klebonas, mirė balandžio 6. Velionis buvo sulaukęs 76-erių metų amžiaus, kunigu buvo įšventintas 1942. Tai jau septintas okupuotoj Lietuvoj šiemet miręs kunigas.

— Detroitė balandžio 17, oficialioj JAV LB 30 m. veiklos minėjimo akademijoj buvo pagerbti nusipelnę Lietuvių Bendruomenės veikėjai. Išrinktiesiems buvo įteikiama medinė lenta, prie kurios pritvirtinta metalinė plokštė su įrašu. Tokių lentų išdalinta 119. Negavusieji tegu nenusimena, nes Vytautas Kutkus, JAV LB krašto valdybos pirminkas, užtikrino, kad krašto valdyba tokių lentų turi prisipjovusi dar daugiau ir vėl kokia proga padalins.

— Dr. Algis Paulius lituanistikos katedrai paskyrė 2000 dol. a.a. Laimos Čepaitytės-Paulienės ir Stasio Gasnerio prisiminimui.

— University of Connecticut Lietuvių klubas dalyvaus universiteto tarptautiniame festivaly, kuris vyks balandžio 25, šį sekmadienį, nuo 10 iki 4 val. popiet ROTC pastate. Bus galima pasistiprinti lietuviška užkanda ir atgaiva.

— Banuta, latvių kompozitoriaus Alfreds Kalnins sukurta opera, bus statoma birželio 5, šeštadienį, 2 val. popiet Carnegie Hall patalpose, New Yorke. Pagrindinę soprano partiją atliks Maralin Niska, lietuviams gerai pažįstama Metropolitan operos ir New York City operos solistė. Svarbų vaidmenį atliks ir solistas Algirdas Grigas iš Chicagos.

— Hartfordo lietuvių radijo valanda "Tėvynės garsai" rengia savo veiklos 25 metų sukakties minėjimą gegužės 2, sekmadienį, 4 val. popiet Lietuvių klubo patalpose, 227 Lawrence St., Hartforde. Meninę programą atliks Hartfordo vyrų kvartetą Vy-tis. Įeinant aukojama 5 dol.

— Kanados Lietuvių Katalikų Centras ryšium su lietuviškų parapijų metais gegužės 8 Hamiltone, Aušros Vartų parapijos patalpose, organizuoja seminarą lietuviškos parapijos klausimais.

— Toronto, Ont., Prisikėlimo parapijoj, kuriai vadovauja lietuvių pranciškonai, šv. Pranciškaus gimimo 800 metų sukaktis bus paminėta gegužės 9, sekmadienį, 4 val. popiet. Akademijos programoj bus Tėv. dr. Viktoras Gidžiūno, OFM, paskaita tema "Pranciškonai Lietuvos valstybės kūrimosi pradžioje" ir parapijos chorė specialiai paruoštos giesmės bei dainos.

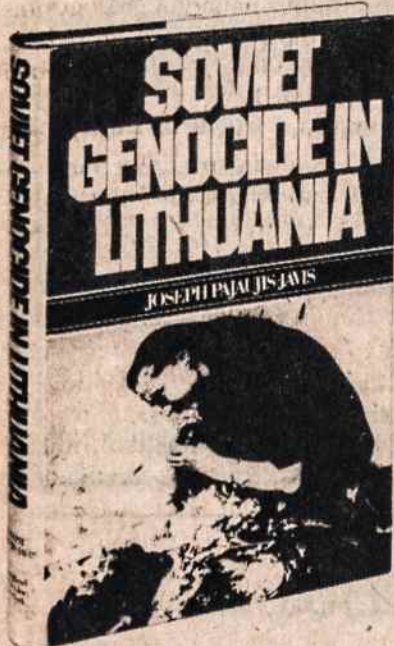
— Muz. Faustas Strolia vadovaus muzikinei programos daliai lietuvių kilmės vaikų stovykloj Dainavoj rugpjūčio 8-15. Per lietuviškos dainos žodžius plis ir vaikų lietuviškas žodynas.

— "Aušros" gimnazijos suvažiavimas vyks gegužės 29-30 Chicagoj, Jaunimo Centre.

— XXIX Europos lietuviškų studijų savaitė šiemet vyks rugpjūčio 15-21 St. Mary's College, Strawberry Hill, Twickenham (netoli Londono, Anglijoj).

— Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Bostono klubas per savo išdininę paaukoge Darbininkui 25 dol. Aėiū už Darbininko talkos įvertinimą.

— Nauji Darbininko skaitytojai: F. Bumilla, Raynham, Mass., Dan Staniškis, Upper Darby, Pa., Edw. Eitas, E. Wareham, Mass. Užsakė kitiem: O.E. Špokas, Great Falls, Va. — Anna T. Špokas, Manhasset, N.Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiems skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

SOVIET GENOCIDE IN LITHUANIA, by Joseph Pajaujis-Javis, Ph.D., Manyland Books, Inc., New York, 1980, 246 p. \$12.00

Lenkijos situacija atkreipė pasaulio akis į Sovietų Sąjungos agresiją rytų Europoj. Tinkamas momentas dabar plačiau priminti ir lietuvių tautos tragediją. Ši knyga tam ir skirta.

Kun. dr. J. Prunskis savo recenzijoj (The Chicago Catholic, 1981 birž. 5) rašo, jog ji sumaniai parašyta ir labai įtaigiai parodo, kas atsitinka, kai Sovietų Sąjunga okupuja katalikišką kraštą, smurtu ir prievarta paversdama jį viena iš sovietinių respublikų.

Kitas recenzentas amerikiečių spaudoj (Best Sellers. The monthly book review, 1981 rugs. mėn.) rašo, jog šią knygą paskaičius "užverda kraujas". Ji patiekia svarbių įrodymų ateičiai, inkriminuojančių sovietinę imperiją.

Dovanokim šią knygą savo jaunimui, bibliotekom, universitetam. Nepraleiskim progos įteikti ją įtakingiem kitataučiam, ypač baisiojo birželio minėjimo proga. Knyga galima įsigyti šio laikraščio administracijoj ar per Tautos Fondą: Lithuanian National Foundation, Inc., P.O. Box 21073, Woodhaven, N.Y. 11421.

Prašau man atsiųsti knygą SOVIET GENOCIDE IN LITHUANIA. (\$12.00)

Vardas ir pavardė

Adresas

Knygų skaičiusSluončių \$

SAN FRANCISCO, CALIF.

**Gražiai atšvęsta
Vasario 16-oji**

San Francisco LB apylinkės valdybos rūpesčiu ir pastangomis gražiai paminėta Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 64 metų sukaktis.

Minėjimas pradėtas pamaldomis, kurias laikė kun. dr. V. Pavalkis. Pamoksle jis priminė kritusius už Lietuvos laisvę, savo gyvybės auką atpirkusius Lietuvai nepriklausomybę ir pavedusius ją saugoti būsimom kartom. Tačiau, dar neužgijus karių žaizdom, išliko klastingų kaimynų sąmokslas, pareikalavdamas naujų aukų. Užsiliepsnojo partizanų kovos, trukusios net septynerius metus. Kovojama ir dabar, tik pasikeitė kovos metodai: pasitraukta į pogrindį, nes partizanai, pasijutę apvilti pasaulinių galybių, ginklus padėjo.

Salėj įvyko minėjimo akademinė dalis. Jos išklausti susirinko gausus lietuvių skaičius. Apylinkės pirmininkas Alf. Vindašius pristatė svečių iš Chicago Br. Kvikių. Jį visi pažįsta iš jo atliekamų darbų: iš leidžiamų veikalų apie Lietuvos bažnyčias ir iš anksčiau išleistųjų "Mūsų Lietuvos" tomų. Atvykdamas jis kartu atnešė Lietuvos pogrindžio originalių dokumentų parodą.

Savo žody Br. Kvikius priminė, kad mūsų tauta jau 700 metų puoselėja valstybines tradicijas, nes 1253 Lietuvos valdovai Mindaugui buvo suteikta karališka karūna, o didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas savo išmintim ir sugebėjimais buvo sukuręs galingą valstybę.

Likimas lietuvių tautai buvo nepalankus. Tačiau ji išlaikė savitą charakterį, apipintą legendomis, dainomis, kurios daugelį lietuvių atlydėjo ir į Ameriką. Už Amerikos interesus įvairiose karuose kovėsi, kai mažiau kaip 30,000 lietuvių. Tuo tarpu už Lietuvos laisvę težuvo tik vienas Amerikos karys — ltn. Samuel J. Harris.

Nežiūrint dabartinio okupanto žiaurumų, lietuviai, latviai ir estai nesiliauja drąsiai ir ištvėringai kovoję.

Savo titaniškoji kovoj Lietuva buvo palikta viena: ji buvo parduota, pirka ir galutinai išmairnyta Jaltos, Teherano, Potsdamo ir nurašyta 1975 Helsinkio konferencijos metu, kai vakariniai sąjungininkai pripažino sovietų užkariavimų sienas.

Per tą laiką sustiprėjo lietuvių pogrindžio spauda, kuri yra gvybingiausia iš visų sovietinės Rusijos pavergtų tautų, ginanti

tautos laisvės idėją ir kelianti Lietuvos vargus. Br. Kvikiio atvežta paroda sudarė sukrečiantį vaizdą. Gyvendami laisvė, dažnai pamirštami pavartyti pavergtos Lietuvos pogrindžio spaudiniai — Vytį, Perspektyvas, LKB Kronikas, nes juos nustelbia liuksusiniai žurnalai ir kita vietinė spauda, kuri dildo mūmyse budrumą ir ištvėrmę kovoj su tautos priešu.

Vis dėlto svetur atsidūrę lietuviai kultūrininkai nepamiršo puoselėti tautos kultūrinių tradicijų ir jautriai reaguoti į kiekvieną reikšmingesnį Lietuvos gyvenimo įvykį.

Savo žodį Br. Kvikius pailiustravo Lietuvos bažnyčių spalvotomis skaidrėmis. Pro žiūrovų akis prabėgo puikūs Lietuvos bažnyčių pastatai ir jų architektūrinių formų įvairumas. Daugelis jų jau yra netekusios savo paskirties, nuo bokštų nuverstų kryžiai, kai kurios paverstos ateistinės propagandos muziejais. Bet grūna sostai, ir subyra imperijos...

Meninę dalį atliko tautinių šokių grupė "Vakarų vaikai". Po to publika dar ilgai dalinosi įspūdžiais.

P. Indreika

Saulius Dzikas skaito Hartfordo miesto burmistro proklamaciją Vasario 16-tos minėjime. Nuotr. M. Banevičiaus

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

LIETUVIAI DEMONSTRUOJA KARTU SU LENKAIS

Nors vyresniojo kartoj ir pasigirsta balsų lenkų kovoj dėl išsilaisvinimo iš rusų hegemonijos mum laikytis neutraliai, tačiau jaunesniojo kartoj nuotai kos kitos: bendrauti su visais, kurie spiriasi rusų imperializmui.

Labai įdomu, kad santykių su lenkais klausimą svarsto ir pavergtieji lietuviai. Pvz., Aušros Nr. 18 A. Žuvintas (slapyvardis) šių problemų paliečia gan akademiškai ir padaro tokią išvadą: "Vienas iš pagrindinių tautos didybės bruožų yra sugebėjimas kitoms tautoms dovoti praetities skriaudas ir nepamiršti jų nuopelnų... Mes turime bendrauti su lenkais. Turim užmiršti visas priežastis, kada nors kėlusias neapykantą. Bet Liublino unija turi būti palaidota visiems laikams!"

Los Angeles veikianti Amerikos Baltų Laisvės Lyga bendradarbiavimą su lenkais vykdo praktišką plotmę. Praėjusių metų gruodžio 20, protestuodami prieš karo stovio įvedimą Lenkijoje, Los Angeles lenkai surengė didžiules demonstracijas miesto centre. Baltai demonstracijas stipriai parėmė gausiais plakatais ir žmonėmis. Kalbėtojų tribūnoj pasirodė federalinės valdžios Kalifornijos valstijos ir Los Angeles miesto aukštieji pareigūnai. Žodį tarė ir Baltų Laisvės Lygos pirmininkas Antanas Mažeika ir šalia kongresmano Roberto Dornan susilaukė pačių didžiųjų publikos ovacijų.

Šių metų sausio 17 demonstracija organizavo Baltų Laisvės Lyga. Jas stipriai parėmė lenkai demonstrantai. Vieta demonstracijom buvo pasirinkta Vokietijos konsulatas, bandant paspausti vokiečius, kad stipriau parėmtų Amerikos sankcijas prieš Sovietų Sąjungą ir Lenkijos valdžią. Ry-

šius su spauda, televizija ir radijo stotimis palaikė Hannaford firma. Informacine prasme pasisekimas didelis. Keturi televizijos kanalai demonstracijas filmavo ir tą patį vakarą rodė žinių laidoje. Trys iš jų perdavė Antano Mažeikos pareiškimus. Dvi dienas, sausio 16 ir 17, jo pareiškimai ar ištisi pasikalbėjimai nuolat buvo kartojami per daugelį radijo stočių.

Toną demonstracijom davė būrelis lietuviško jaunimo. Reikia kiek nusistebėti, kad dalis jų, kurie jaunimui patriotizmą pamokslauja, patys gero pavyzdžio nerodo.

J. Kj.

Zina Dresliūtė vadovauja programai Lietuvos nepriklausomybės minėjime Hartforde. Nuotr. M. Banevičiaus

DABARTINĖJ LENKIJOS

POGRINDŽIO VEIKLA

Lenkijos dabartinių diktatorių didžiausias rūpestis yra — kaip sustabdyti Solidarumo unijos pogrindžio veiklą? Nesuimtų laisvės esančių unijos vadų dar priskaitoma per pusę šimto žmonių. Jie slapstosi. Saugumo daromos pastangos iki šiol dar nedavė jokių vaisių.

Vienas iš pagrindinių unijos vadovų yra Mazowšo rajono unijos vadas Zbigniev Bujak. Už jo suėmimą valdžia paskyrė pusę milijono zlotų ir pažadėjo garantuoti paslaptį asmens, kuris prisidėtų prie šio suėmimo.

Neatsiranda tokio, kuris išduotų Bujaką ar kitus besislapstantičius unijos vadus. Nenori užsitarauti išdaviko ar tautos niekšo vardo. Liaudis ir toliau padeda besislapstantiems, nors už tai gresia penkerių metų kalėjimas.

Tūkstančiai policijos darbuotojų ir saugumo agentų be pertraukos dieną ir naktį tikrina įtartinus butus, buvusias vadovų gyvenvietes, fabrikus, klebonijas, atidžiai seka vienuolynus. Panašiai, kaip ir Tarybų Sąjungoje, namų sargai ir administratoriai įpareigojami pranešti milicijai apie kiekvieną nepažįstamą asmenį, kuris lankytųsi jo prižiūrimuose namuose.

Ir tos nepaprastos priemonės neduoda vaisių. Solidarumo unijos vadovai ir toliau veikia. Reguliariai pasirodo pogrindyje redaguojami atsišaukimai ir biuleteniai. Daugumoje tai Z. Bujako paruošti. Sumaniai organizuojamas jų spausdinimas ir platinimas. Šioje srityje jie dar turi gerą praktiką iš vokiečių okupacijos laikų.

DERMATOLOGIST

J. BARAL, M.D.
245 E. 63 St. N.Y.
Tel. 355-2828
Gydomos odos ir venerinės ligos Persodinami plaukai priimama Medicare

LIETUVOS BYLA GARSINAMA TASMANIJOJE

Kun. K. Pugevičiaus viešnagė Hobarte

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos ir Lietuvių Informacijos Centro vedėjas kun. Kazimieras Pugevičius praleido darbingą savaitę Hobarte, ten paskleidamas vėliausių žinių iš Lietuvos.

Australijos Lietuvių Sielovados pakviestas, jis išvyko į Australiją pusantro mėnesio darbo kelionei, kurios tikslas — supažindinti visuomenę su jo vadovaujamos Religinės Šalpos ir Informacijos Centro veikla bei vesti gavėnios rekolekcijas.

Į Hobartą atvyko trečiadienį, kovo 17. Tą vakarą susitiko su Australijos pabaltiečių organizacijos HELLP veikėjais jo globėjų Kantvilų namuose. HELLP mėnesinį Baltic News biuletėnį redaguoja Algis Taškūnas.

Kun. Pugevičiaus pirmasis viešas pasirodymas Hobarte įvyko kovo 18 Švč. Širdies kolegijoj New Towne, kur jis klausytojam nušvietė dabartinės Lietuvos padėtį. Po kalbos vyko spaudos konferencija, kurią vedė kun. Greg Jordan, Jėzuitų kolegijos rektorius. Į konferenciją atsilankė vietiniai spaudos atstovai, įskaitant ir televizijos atstovus. Popiet kun. Pugevičius buvo prelegentu Karmelio kalno kolegijoj, Sandy Bay. Vakare specialiai suauktame pobūvy jis intymiau supažindino susirinkusius pavergtųjų tautų rėmėjus su šiuolaikiniu žmogaus teisių judėjimu Lietuvoj.

Kovo 19 kun. Pugevičius paminėjo LKB Kronikos dešimtmetį, pasakydamas keturias kalbas Hobarto apylinkės gyventojam. Su kalbomis jis aplankė Šv. Virgilijaus, Šv. Dominiko ir Šv. Marijos kolegijas. Didžiausias bei plačiausiai išgarsintas jo pasirodymas įvyko tą vakarą Hobarto miesto rotušėj. Ten jis kalbėjo tema "Inside the Soviet Union — Life Under the Soviets". Pažymėtina, kad kun. Pugevičiaus paskaitas lydėjo Lietuvių Informacijos Centro skaidrių programa apie Lietuvos pogrindį bei latvių filmas apie gyvenimą sovietų lageriuose. Pasirodymų metu buvo dalinamas

Baltic News biuletėnis.

Kun. Pugevičiaus pilnai darbotvarki Hobarte vadovavo bei ją rūpinosi Algis Taškūnas, talkinant HELLP nariam.

Nuo kovo 20 kun. Pugevičius lietuviams vedė rekolekcijas Šv. Teresės bažnyčioj.

Net arkivyskupas Sir Guildford Young specialiai anksčiau atvyko iš vyskupų konferencijos Sydnejoj dalyvauti lietuvių religinėse apeigose Hobarte sekmadienį, kovo 21. Tą dieną kun. Pugevičius aukoj lietuviams mišias; jam taip pat teko du kartus sakyti pamokslus kitataučių Šv. Juozapo bažnyčioj, į kurią susirinko daugiau kaip 500 parapiečių.

Pirmadienį, kovo 22, jis kalbėjo krikščionių studentų bei pavergtųjų tautų draugų klubui Tasmanijos universitete. Po paskaitos jis susitiko su Hobarto prokuroru Brian Miller, kuris yra lietuvių bičiulis.

Kun. Pugevičius iš Tasmanijos praneša, kad Hobarto mažosios lietuvių kolonijos veikla yra įspūdinga. HELLP organizacija dėka Hobarto lietuvių ryšių su jų krašto bei apylinkės veikėjais yra labai glaudūs. Visose Tasmanijos lankymosi vietovėse kun. Pugevičius pristatė bei jo rūpinus klausimus visuomeni kėlė kitataučiai profesionalai, kurie tobulai supranta bei remia lietuvių ir aplamai pabaltiečių siekius.

Kun. Kazimieras Pugevičius kovo 23 iš Hobarto, Tasmanijos, išskrido į Melbourną.

— Albinas Pocius, Australijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininkas, buvo susitikęs su Australijos ministeriu pirmininku Malcolm Fraseriu ir įteikė dokumentinę knygą "The Violations of Human Rights in the Soviet Occupied Lithuania, a Report for 1979-1980".

— Grandinėles koncertas Chicagoj, Marijos aukštesniosios mokyklos salėj, įvyks gegužės 8. Rengia PLJS Ryšių centras.

KELIONĖS Į LIETUVĄ — 1982

Speciali 17 dienų kultūrinė ekskursija su 11 dienų Lietuvoj, 3 Leningrade, 2 Maskvoj. Ši ekskursija skiriama universitetų studentams susipažinti su Lietuvos kultūrinio ir artistinio gyvenimu.
Birželio 17-ilepos 3\$1,679.

16 DIENŲ EKSKURSIJOS

balandžio 28-gegužės 13 \$1,599
rugsėjo 15-30 \$1,599
gruodžio 21-sausio 4 \$1,549
Kellonėj: Varšuvoj 2, Vilniuj 6, Rygoj 4, Frankfurte 1.

11 DIENŲ EKSKURSIJOS

gegužės 12-22 \$1,229
birželio 2-12 \$1,229
rugpjūčio 18-28 \$1,229
rugsėjo 1-11 \$1,229
Kellonėj: Varšuvoj 2, Vilniuj 6, Frankfurte 1

gegužės 27-birželio 5 \$1,229
ilepos 22-31 \$1,289
spalio 7-16 \$1,199
Kellonėj: Maskvoj 1, Vilniuj 6, Leningrade 2

Ekskursijų kainos bazuojamos pagal lėktuvų kainas su Lufthansa iš Bostono ir New Yorko arba Finnair iš New Yorko. Visos mūsų ekskursijos yra palydimos prityrusių palydovų iš mūsų įstalgos. Vietų skaičius ribotas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
8 White Oak Road
Newton, MA 02168
617 969-1190

Daromi giminių iškvietimo dokumentai

ORBITAIR INTERNATIONAL, LTD.

Founded 1959

MEMBER OF ASTA IATA FIRST FAMILY OF TRAVEL

Presents

BALTIC-AT-LEISURE TOURS

Coordinated by Jonas Adomėnas

- CHOICE of 3 ITINERARIES
- First-Class Services, Hotels
- Reasonable, All-Inclusive Costs
- Escorted from USA via Finnair

Tour I Vilnius — Moscow — Leningrad 10 Days
Tour II Vilnius — Moscow — Leningrad plus Riga 15 Days
Tour III Vilnius — Moscow — Leningrad & Rome 15 Days

Features Include: Group or APEX airfares with departures starting April, three meals daily, comprehensive sightseeing, transfers, guides, theatre visits, air transportation on tour, baggage handled, each group escorted by American Lithuanian speaking tour leader, visa handling. Deposit only \$100 per person. From just \$1099 to \$1769 per person in double occupancy.

For Free Brochure Folder, Contact:

Jonas Adomėnas
Orbitair International, Ltd.
20 East 46th Street, New York, NY 10017
Tel.: NY (212) 986-1500; (800) 223-7953

DABAR KASOS KREDITO UNIJOJ:

9% palūkanų už paprastas taupomąsias sąskaitas.

12% už Share Certificatės 500 dol. sumomis.

MONEY MARKET Certificatų procentai už 5,000 ir 10,000 dolerų indėlius 6 mėnesiam.

"ALL — SAVERS" Certificatai 1 metam su laisvomis nuo mokesčių palūkanomis.

Laisvi nuo mokesčių IRA pensijų fondo indėliai su **15%** palūkanom.

Paskolos — Namų pirkimo "mortgicjalai" — Čekių iškeltimai — Pensijos čekių indėliai ir t.t.

KASOS adresas: 86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

Telefonas: (212) 441-6799

Darbo valandos: nuo 9 iki 9 kasdien; penktadieniais ir šeštadieniais nuo 9 iki 5 val. p.p.

Patarnavimas lietuvių ir anglų kalbomis.

Visi indėliai apdrausti iki 100.000 dol.

BOSTONO ŽINIOS

Velykos per radiją

Kasmet Laisvės Varpas savo programose skiria daug laiko Velykom. Šiemet plačiau apie Velykų prasmę kalbėjo kun. Leonardas Andriekus, OFM, iškeldamas lietuvių tautos tikėjimą į prisikėlimą. Žodinė programos dalis buvo perpinta velykinėmis giesmėmis.

Angliškoj daly Birutė Duobaitė-Silvia gražiai nupasakojo, kaip Velykos buvo švenčiamos nepriklausomaj Lietuvoj.

Koncertas — dėmesys į nepavargstančius

Laisvės Varpo pavasarinis koncertas įvyks balandžio 25 d. 3 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėj. Šį kartą kreipiamas dėmesys į tuos, kurie nepavargsta dirbdami lietuvių labui. Prie tokių priskirtinas pats Laisvės Varpas ir kompozitoriaus Julijaus Gaidelio vedamas vyrų sekstetas, kuris atliks koncerto meninę programą. Sekstetas veikia nuo 1963, t. y. jau devynioliktuosius metus. Per tą laiką jis atliko per šimtą koncertų. Koncertai vyko įvairiose lietuvių kolonijose. Pagal vadovą, repetitijom ir koncertu-

tam per tą laiką jie skyrė 11,600 valandų. Tad sekstetas dirba tikrai daug lietuviškoj dirvoj ir lietuviybės palaikymui. Dabar sekstetą sudaro: pirmieji tenorai — Helmutas ir Norbertas Lingertaičiai, baritonai — Bronius Banaitis ir Ričardas Lizdenis, bosai — Vytautas Eikinas ir Pranas Šimkus. Seksteto vadovu visą laiką yra komp. Julius Gaidelis.

Šiame Laisvės Varpo parengime sekstetas atliks įvairių ir įdomią programą: lietuvių liaudies dainos, pasaulinių klasikų ir lietuvių kompozitorių kūriniai.

Siekiant stiprinti lietuviųbę, pirmoj eilėj reikia remti tuos, kurie tą lietuviųbę vienu ar kitu būdu ugdo, negailėdami nei darbo, nei laiko, nei lėšų. Savo gausiu atsilankymu Bostono ir apylinkės lietuviai sustiprins tuos du vienetus: Laisvės Varpą ir vyrų sekstetą.

Iš amerikiečių spaudos

Bostono arkivyskupijos laikraštis The Pilot balandžio 2 išspausdino straipsnį "Martyred Priest Lives in Lithuania's Memory". Jame rašoma apie kun. Virgilijaus Jaugelio darbų, kankinimus ir mirtį.

Boston Herald American vasario 16 d. straipsnyje "For The Record It's Trivia Galore" rašo: "The boy scouts are 72 years old. Utica, N.Y. is 150. Lithuania will be 713 today".

Scena iš A. Gustaičio veikalo "Mėnulio užtemimas". Šį veikalą pamatysite Bostone gegužės 1, šeštadienį, 7 val. vak. South Boston High School salėj, Thomas Park ir "G" St. Vaidinime dalyvauja Jonas Kelečius, Laima Rastenytė-Lapinskienė, Bernardas Prapuolenis, balerina Violeta Karosaitė ir jaunimo grupė. Režisuoja Darius Lapinskas. Spektakliui numeruotus bilietus galima įsigyti skambinant A. Andriulioniui 268-5503, A. Dabrilienei 825-8373, L. Kiliulienei 861-1465.

Wall Street Journal parašė ilgą straipsnį "Is Lithuania Extant? Its Consul in Chicago Certainly Thinks So". Toliau rašo, kad Amerikoje yra įvairių valstybių apie 3000 diplomatų. Chicagoje yra Lietuvos gen. konsulė Josephine Daužvardis, kurią pripažįsta Amerika, privalo pripažinti ir kitų kraštų vyriausybės.

Daily News kovo 25 rašo apie Ann Jillian (Nausėdaitę), kad ji yra kylanti žvaigždė.

O tą pačią dieną Boston Herald American irgi rašo "Ann Steals Show from Bob Hope", kada ji vaidino pagrindinę rolę Bob Hope specialioj programoj.

Teko matyti ją programoje su Lietuvos tautiniais drabužiais, kada ji rodė lietuviškus kėpsnius.

V. ir S. Minkai dėkoja

Seniausia lietuviška radijo programa Naujojoje Anglijoje, vadovaujama pirmųjų programos vedėjų Stepono J. ir Valentinos Minkų, kovo 21 šventė radijo programų 48 metų sukaktuves ir pradėjo 49-tuosius veiklos metus.

APREIŠKIMO PARAPIJOS CHORO KONCERTAS

Tradicinis Apreiškimo parapijos choro koncertas buvo Verbu sekmadienį, balandžio 4. Koncertą pradėjo Matas A. Yatkauškas, vargonais pagrojęs Bacho preliudą — fantaziją in C. minor. Po joss choras atliko Brahmsio Requiem ištrauką — pirmą dalį.

Vel grojo vargonais Matas A. Yatkauškas ir atliko Max Regerio Toccatą in D. Minor, op. 59 ir Cesar Franck — Cantabile. Pabaigai choras atliko iš Verdi Requiem: Dies irae, Agnus Dei ir Libera me.

TAUTOS FONDO SUVAŽIAVIMO BELAUKIANT

Tautos Fondo aštuntasis metinis suvažiavimas įvyks gegužės 1, šeštadienį, Kultūros Židiny, Brooklyne. Pradžią — 10 val. ryto.

Mes turim įvairių fondų, ir kartais nėra labai aišku, apie kurį fondą yra kalbama. Visi fondai turi savo užduotį ir veikimo gaires, ir visi yra naudingi.

Tautos Fondas yra korporacija, veikianti New Yorko valstijoje, bet savo uždavinius galinti vykdyti ir kitose JAV vietovėse bei kituose kraštuose. Tas ir yra daroma. Jo buveinė yra New Yorko mieste.

Tautos Fondas turi daug ir įvairių uždavinių, kuriuos visus būtų sunku suminėti. Galima tik pasakyti, kad leidžia ir skleidžia knygas apie Lietuvą, garsina Lietuvos laisvės reikalą laikraščiais, radiju, televizija, paskaitomis. Skatina lietuvius rūpintis savo kilmės krašto kultūriniu bei istoriniu palikimu. Be to, teikia duomenis apie pavergtos Lietuvos gyvenimo, ūkines, socialines, religines ir politines sąlygas, jas nagrinėja ir tyrimo vaisius teikia Lietuva besidomin-

Sukaktuvių proga buvo surengtas koncertas su šokiais, pagerbiant pereinantis metais išrinktą iškiliją Naujosios Anglijos lietuvaite Joan Ronukaitis iš So. Bostono. Koncerte ir šokiuose dainavo Bostone pirmą kartą girdimi dainininkai — Jinai ir trys gintarai iš New Yorko. Ačiū jiems už nuotaikingas dainas.

Dėkojame visiem už dovanas loterijai ir už iškeptus skanumynus. Dėkojame Irenai Williamson už dovanas šokių konkurso laimėtojam.

Dėkojame šokių konkurso vertinimo komisijai: Onai Ivaškienei, Elenai Valiukonienei ir Aloyzui Astravui. "Mamės ir Papės" polkos konkursą laimėjo Ona Bartašūnienė iš So. Bostono ir Petras Jaruševičius iš No. Andover. Jaunimo polkos varžybas laimėjo Danutė Grauslytė iš Hudson, N.H., šokusi su savo broliu Ričardu. Valso varžybas laimėjo Morta Iljinienė su Henriku Satkum, abu iš So. Bostono. Tango varžybas laimėjo svečiai iš New Yorko — Danutė Striugaitė ir Zenonas Jurys.

Specialiai ir nuoširdžiai dėko-

jamė mielai šeimininkei Monikai Plevokienei ir jos pagelbininkėm už labai skanius lietuviškus valgius. Dėkojame visiems, kurie dirbo šiame parengime. Taip pat dėkojame Vytautui Jurgėlai ir Aleksandrui Akulei už bilietų platinimą. Dėkojame korespondentui Povilui Žičkui. — Steponas ir Valentiną Minkai.

Parėiga parapijai

Mūsų Šv. Petro parapijos bažnyčia So. Bostone yra labai blogoj padėty. Kadangi ji yra apsupta pigių butų kolonijos pastatų, Bostono valdžia ją nesirūpina, o butų kolonijos vadovai ir gyventojai, atrodo, nori jos išnykimo. Lietuviam reikia masiškai pasireikšti, kad miesto ir vyskupijos vadovai ją pamatytų. Tik su mase yra skaitomas.

Balandžio 18, sekmadienį, gražioj Lantana salėj, Randolph, Mass., įvyks parapijos sueiga — reunion. Bus pakviesti ir Bostono miesto valdžios atstovai. Tuo pačiu laiku kitoj salėj Lantanoj vyks Bostono vyskupijos renginys. Ten dalyvaus kardinolas H. Medeiros, vysk. Dailey ir kiti vyskupijos pareigūnai. Jie atsilankys ir pas lietuvius. Mum labai svarbu, kad mūsų salė būtų pripildyta. Pamatę lietuvių masę, miesto ir vyskupijos vadovai matys, kad mes nesame išnykstanti grupė, o gyva masė žmonių, su kuriais reikia skaitytis.

Be jokių raginimų Bostono ir apylinkių lietuviai visi kaip vienas dalyvaukime šiame renginy. Tuo prisidėsime prie mūsų parapijos bažnyčios gelbėjimo. Bilietus į šį renginį galima jau dabar užsisakyti telefonu 268-6648 pas Eleonor Kleponis, — P. Žičkus

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubas šaukia savo susirinkimą balandžio 24 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos kambary. Prelegente bus prof. Janina Budreikienė, kuri dėsto Mount Ida junior kolegijoj. Paskaitos tema: Šių dienų mitybos metodų trumpa apžvalga. Bus įdomi paskaita. Kviečiami ir svečiai. Pradžią 2:30 val. p.p.

Laisvės Varpo pavasarinis renginys balandžio 25 Lietuvių Pil. D-jos salėj, So. Bostone.

Pobūvis — vakariene, rengiamas lietuviškų organizacijų, sukelkti lėšas Lietuvos atstovybei Washingtone remontuoti, vyks gegužės 1 d. 6:30 val. vak. Brocktone, Sandaros salėj, 30 Intervale St.

A. Gustaičio "Mėnulio užtemimas" spektaklis įvyks gegužės 1.

Motinos dienos minėjimas Tautinės S-gos namuose, So. Bostone, gegužės 2. Rengia L.M.F. Bostono klubas.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM. banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas: (617) 586-7209.

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 8 iki 8:30 val. ryto ir nuo 4:30 iki 5 val. popiet. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489, Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

JŪRA STRIMAITYTĖ, lietuvių advokate, STRIMAITIS & KEHOE, 31 Exchange Street, Lynn, Massachusetts, Tel. 617 598-0800. Turime ofisą ir Bostone priimti klientus. Mūsų sritys yra apdraudus bylos, workers' compensation ir testamentų sudarymas.

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, preinamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kurioju laiku. Jūsų siuntę gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisiideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai bus saugūs. Pieno aukščiausias procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE
440 West Broadway
South Boston
9 AM to 3:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
748-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
748 Galloway Blvd.
8:30 AM to 5:30 PM
Mon. Tues. Wed. & Fri.
Thurs. — 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 8:30 AM to 12 noon

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD, PRESIDENT

"Amber Holidays"

1982 M. EKSKURSIJOS
I LIETUVĄ

iš Bostono/New Yorko

MASKVA/VILNIUS:

liepos 19	— \$1135.00
rugpjūčio 4	— \$1135.00
rugpjūčio 18	— \$1350.00
(su Ryga)	
gegužės 24	— \$1135.00
birželio 2	— \$1135.00
birželio 16	— \$1135.00
liepos 5	— \$1165.00
rugėjo 6	— \$1171.00
rugėjo 15	— \$1045.00
birželio 27	— \$1082.00
spalio 6	— \$ 995.00

VISAS GRUPES LYDĖS VADOVAI. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ.

REGISTRUOJAME JAU DABAR:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, p.o. box 116,
South Boston, Mass. 02127, Tel. (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.
Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

Įstaiga vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS

A.A.
ANDRIUI KETURAKIUI
mirus, mielą Verutę Keturakienę, dukterį Danutę ir sūnų
Andrių nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi
Doma Kunskaitė ir
Cražina Laurens

A.A.
ROŽEI DAUKŠAITEI
mirus, broliui Algirdui Daukšai giliausią užuojautą reiškia
Elena ir Balys Kondratai
Skirmantė ir Ramūnas Kondratai
Sigitas ir Saulius Naujokaičiai

A.A.
ROŽEI DAUKŠAITEI
mirus, jos broliui Algijui, dėdinei V. Olekienei reiškiamė gilią užuojautą.
Toskė ir Kazys Skobeikai

A.A.
ROŽEI DAUKŠAITEI
staiga mirus, jos broliui Algirdui, netekus mylimos ir neužmiršamos sesutės, nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi
Marina ir Zigmas Raulinaičiai

A.A.
ROŽEI DAUKŠAITEI
mirus, jos broliui Algijui Daukšai ir kitiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi
Vincas Padvarietis
Regina ir Gediminas Ridikai

A.A.
ROŽEI DAUKŠAITEI
mirus, gilią užuojautą reiškiamė jos broliui Algijui ir kartu liūdimė.
Simone ir Kazys Brazauskai

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Laikrodžiai pasukami pirmyn šį savaitgalį, naktį iš balandžio 24 į 25, iš šeštadienio į sekmadienį. Visos valdiškos įstaigos, geležinkelių, autobusų stotys ir aerodromai 2 val. nakties pasuka vieną valandą pirmyn. Taip pradedamas vasaros taupymo laikas, kuris tęsiasi iki rudens.

Kultūros Židinio pavasario šventė-gegužinė bus gegužės 16, sekmadienį. 12 val. salėje bus pamaldos, po to bus padėtas vainikas prie kryžiaus. Vėliau bus pietūs ir gegužinė. Maironio liuanistinės mokyklos mokiniai pašoks keletą tautinių šokių. Visuomenė kviečiama kuo gausiausiai dalyvauti šioje pavasario šventėje.

Liet. Kat. Moterų Sąjungos New Yorko ir New Jersey apskrities suvažiavimas įvyks balandžio 25 Apriškimo parapijos salėje. Suvažiavimas prasidės 11 val. mišiomis bažnyčioje. Visos apskrities kuopos prašomos atsiųsti savo atstovus.

Dalios Sakaitės piano mokinių metinis koncertas įvyks balandžio 25, sekmadienį, Gilmour Library, Portledge School (Locust Valley). Pradžią 3 v. popiet. Iš lietuvių dalyvauja Rima Naronytė, Vidas Marijošius, Dainius Marijošius ir Marius Marijošius.

Tautos Fondo narių suvažiavimas bus gegužės 1, šeštadienį, Kultūros Židinyje, 8 v.r. pranciškonų vienuolyno koplyčioje bus mišios už gyvusių ir mirusių Tautos Fondo geradarių. 10 val. prasidės pats suvažiavimas. Bus padaryti Vliko atstovo, Tautos Fondo tarybos, valdybos, kontrolės komisijos pranešimai, bus tarybos ir kontrolės rinkimai. Taip pat bus aptarti ir kiti įvairūs Fondo reikalai.

LMK Federacijos New Yorko klubo susirinkimas bus balandžio 28, trečiadienį, 7:30 v.v. įprastinėje vietoje — Congregational bažnyčios salėje, 91 Street ir 85 Rd. Woodhaven. Visos narės prašomos gausiai dalyvauti.

LB Queens apylinkės metinis susirinkimas bus balandžio 25, sekmadienį, 2 val. popiet Congregational bažnyčios salėje. 91 Street ir 85 Rd. Woodhaven. Bus padaryti įvairūs pranešimai, bus ir kultūrinė programos dalis, kavutė ir atgaiva. Visi Queens apylinkės nariai prašomi dalyvauti.

Laisvės Žiburio pavasario koncertas įvyks balandžio 17, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Koncertavo iš Toronto atvykę vyrų choras Aras. Dirigavo Vaclovas Verikaitis, kuris taip pat dainavo ir solo. Žmonių buvo pilna salė. Apie koncertą ir jo programą plačiau bus kitą kartą parašyta.

Kun. Kazimieras Pugevičius, Australijos lietuvių kolonijose vedęs rekolekcijas, plačiai kalbėjęs apie religijos persekiojimą Lietuvoje, grįžta balandžio 26. Grįždamas dar lankys ir lietuviškas kolonijas Amerikoje. Į Australiją buvo išvykęs vasario 27.

LB WOODHAVENO APYLINKĖS METINIS SUSIRINKIMAS

bus balandžio 30, penktadienį, 7:30 v.v. Kultūros Židiny.

PROGRAMOJE: 1. LB X-tos Tarybos kandidatų pristatymas;
 2. IX-tos Tarybos suvažiavimo Bostone vaizdajuostės rodymas. Vaizdajuostę parengė Gerimantas Penikas.

Rengia ir visus atsilankyti kviečia

PB WOODHAVENO APYLINKĖS VALDYBA

Solistas Vacys Verikaitis su žmona Elenute iš Toronto atskrido į New Yorką anksčiau nei atvyko jo vadovaujamas choras Aras. Svečiavosi pas Oną Jozėniene Brooklyne. Čia turėjo progos aplankyti Metropolitan operą ir susipažinti su miestu. Į Torontą išskrido sekmadienio vakarą.

Rašytojas Eduardas Cinzas, pastoviai gyvenęs Belgijoje, balandžio 20 atskrido į New Yorką ir tuoj tą pačią popietę išskrido į Dallas, Texas. Amerikoje išbus iki birželio 20.

Loreta Stukienė, Lietuvos vyčių centro valdybos pirmininkė, balandžio 24 bus pagrindinė kalbėtoja Lietuvos vyčių Daytono kuopos 50 m. sukakties minėjime, kuris įvyks Marriott viešbutyje, Dayton, Ohio. Balandžio 25 Loreta aplankys East St. Louis Nekalto Prasišėjimo parapiją, kur su Illinois-Indianos apylinkės delegacija svarstys galimybę įsteigti naują vyčių kuopą East St. Louis.

Šiemet sueina 20 metų kaip pastatyta lietuvių parapijos bažnyčia Maspeth. Ji buvo pašventinta 1962 gegužės 27. Statybos darbam vadovavo prel. Jonas Balkūnas, architektas Jonas Mulokas, dailininkas dekoratorius V. K. Jonynas, rangovas Stanekus. Tais metais, kai bažnyčia buvo baigta, ji buvo paminėta kaip Queens sekcijos gražiausias pastatas.

JAV Lietuvių Bendruomenės 30 metų sukaktuvių centriniame minėjime Detroito balandžio 16-18 iš New Yorko LB apygardos dalyvavo Gintė Damušytė, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos atstovė, ir Tėv. dr. Kornelijus Bučmys, OFM, Darbininko redaktorius ir JAV LB tarybos narys.

Bridges, naujas kovo mėnesio numeris, išspausdintas pranciškonų spaustuvėje. Surinkta įvairių žinių-žinelių iš lietuvių veiklos. Biuletenis turi 8 puslapius, leidžia JAV Lietuvių Bendruomenę, redaguoja Stasys Goštautas, technikinė redaktorė Dalia Bulvičiūtė, administruoja Tėv. Petras Baniūnas, OFM. Ji galima užsisakyti rašant Darbininko adresu. Prenumeratos kaina metams 5 dol.

Kun. Ladas Budreckas, kurį laiką svečiavęsis Apriškimo parapijos klebonijoje, balandžio 12 išvyko atgal į Providence, R.I., kur jis yra pastoviai įsikūręs kunijos pensininku namuose. Prieš pat Velykų šventės jis pranciškonų spaustuvėje išspausdino savo kūrinių "Christus Vincit". Tai yra šio kūrinių antaras leidimas. Formatas — kaip rašomas popieriaus lapas, 8 puslapiai. Spaudos darbus atliko pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Kūrinys yra parašytas mišriam chorui su vargonų palyda arba vyrų chorui su vargonų palyda. Kiek anksčiau jo rūpesčiu išleistas Teodoro Brazio kūrinys — Responso Mariai Tenebrarum, 44 psl., didelio formato.

Leidinyje apie Dainavos stovyklavietę bus spausdinamas pranciškonų spaustuvėje Brooklyne. Leidinys leidžiamas ryšium su stovyklavietės 25 metų sukaktimi. Jį suredaguavo Vacys Rociūnas. Bus gausiai iliustruotas. Spaudos darbai pradedami tuoj po Velykų.

Sol. Mečys Razgaitis, Velykų švenčių metu giedojęs Newarko lietuvių parapijos bažnyčioje, Vargonais palydėjo Klemensas Bagdonavičius. Per Atvelykį giedojęs Aušros Vartų parapijos bažnyčioje. Vargonais palydėjo Liudas Stukas.

Skaityk pranciškonų leidžiamą spaudą ir paremk ją.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

LMK Federacijos New Yorko klubas savo Atvelykio popietėje prie Velykų stalo. Pirminkė Jadvyga Laucevičienė pažymėta kryželiu. Nuotr. Liudo Tamošaitis

Jonas Rūtenis, anksčiau gyvenęs Hyannis, Mass., dalyvavo Hyannis, Mass., dalyvavo Detroito įvykusiame LB 30 metų sukakties minėjime ir kaip Bostono LB apygardos pirminkas atstovavo LB Bostono apygardai. Iš Floridos buvo atvykęs Vytautas Beleckas, irgi buvęs newyorkietis, dabar gyvenęs Sunny Hills, Fla.

Dr. Marytė ir Aleksandras Žemaičiai iš Leonia, N.J., balandžio 17 išvyko trim savaitėm atostogų į Floridą. Atostogas praleis West Palm Beach, Fla., savo kondominiume. Į namus sugrįš gegužės 9.

Simo Kudirkos pergyvenimų knyga — "For Those Still at Sea" — norima išleisti antrą laidą. Jau tariamas su spaustuviemis dėl techninio knygos perspausdinimo.

ARTĖJA MADŲ PARODA

Tradicinė madų paroda, rengiama Balfo 100-tojo skyriaus, bus gegužės 2, sekmadienį, 2 v. popiet Kultūros Židiny.

Parodą atidarys Lietuvos gen. konsulo žmona Janina Simutienė, modeliuotojas pristatys Jūratė Balsytė, modelių pritaikyta muzika palydės muzikė Nijolė Ulėnienė.

DAIL. K. ŽOROMSKIO PARODOJE

Dail. Kazimiero Žoromskio paroda Pace universiteto meno galerijoje atidaryta balandžio 13, antradienį. Atidarymo priėmimas buvo nuo 4 iki 7 v.v. Pradžioje atsilankė gana daug amerikiečių, o paskui apie 6 v.v. susirinko beveik visi lietuviai, grįždami iš darbo.

Parodoje yra išstatyta 17 paveikslų, visi jie linijinio charakterio, paimti iš jo ciklo "Vibrations in Color". Dauguma paveikslų yra pakabinti kampe ir virš, techniškai linijos labai gražiai išskambintos, surikiuotos, išpuoselėtos. Pro jas tarpuose matosi kiti pasauliai, debesy, rūkai ar kas nors panašus.

Paroda tęsiasi iki gegužės 8. Ji lankoma savaitės dienomis nuo 10 iki 6 v.v. Sekmadieniais galerija uždaryta.

Pace universitetas yra apatinėje miesto dalyje, netoli City Hall. Atvykus Jamaica linija ir išlipus Chambers stotyje, išeinama tiesiai į aikštę, kurios kitame šone jau yra universitetas. Pasiekus namus, reikia leistis keltu žemyn vieną aukštą — Level B. Išlipęs iš keltų, tuoj pamatysi galeriją.

Parodos proga išleistas gražus katalogas, viršeliuose idėtos spalvotos reprodukcijos surašyta apžvalginiai tekstai, supažindinama su dail. K. Žoromskio kūryba.

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikata, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidrausdami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

ATVELYKIO POPIETĖJE

Tradicinė Atvelykio popietė, rengiama LMK Federacijos New Yorko klubo, buvo balandžio 18, sekmadienį, Kultūros Židiny. Prasišėjo 4 v. popiet.

Moterų Klubas į šį renginį įdėda daug darbo, gražiai papuošia stalus, labai puošniai dekoruoja patį didžiausią velykinį stalą, kur pilna visokių švenčių valgių, margučių ir sužaliavusių avižių. Labai puikus maistas, puikiai pagamintas. Kokie pyragaičiai, tortai!

Šiemet publikos atsilankė per 120. Buvo svečių net iš Waterburio, Hartfordo, Stamfordo ir kitų vietų.

Popietę atidarė klubo pirminkė Jadvyga Laucevičienė, prisimindama šventės, visus pasveikindama, drauge pristatyda-

ma šios popietės žymiuosius svečius.

Pradėta fortepiono muzika

Klubas savo popietėm visada suorganizuoja ir meninę dalį. Daug kas čia grojo, skambino, dainavo, skaitė. Ši popietė pradėta kilmia fortepiono muzika. Skambino pianistė Julija Rauskaitė-Petrauskienė, kuri ilgesnį laiką nėra pasirodžiusi lietuviškai publikai. Ji paskambino Liszto — Meilės spaną ir tris Chopino kūrinius — Preljudą B. Minor, Mozūrka ir Scherzo D. Flat.

Paskambino labai ir labai gražiai, subtyliai įsijausdama į romantinius ilgesingus kūrinius. Publikai jau nuoširdžiai plojo, pirminkė apdovanojo gėlėmis. Visi džiaugėsi, kad pianistė šią popietę praturtino tokia gražia muzika.

Pradedama valgyti

Invokaciją sukalbėjo Tėv. Leonardas Andriekus, OFM. Tada visi svečiai sukilo nuo savo stalų ir apsupo bendrąjį vaišių stalą, kur galėjo pasirinkti visokių valgių.

Užkandžiuodami turėjo progos ir pasišnekučiuoti, pabendrauti su kitais rečiau matomais kaimynais.

Kavos metu buvo pravesta loterija. Laimėjimam buvo leidžiama dail. K. Žoromskio paveikslas — Gėlės ir dail. Elenos Kepalaitės paveikslas, kur matosi geometrinės formos, skulptūriniai piešiniai. Pirmąjį paveikslą laimėjo Petras Minkūnas, antrąjį paveikslą — Sofija Slizienė.

Visa popietė buvo gerai organizuota, tvarkingai pravesta ir pilnai atliko savo paskirtį — priminė lietuviškas Velykų šventes. (p.j.)

LB BALSAVIMO REIKALU

Visos New Yorko Lietuvių Bendruomenės apylinkių rinkiminės komisijos jau turi balsavimo lapus. Kurie nori balsuoti paštu, jau dabar gali kreiptis į savo apylinkės ir jie gaus reikiamus balsavimo lapus. Bushwicko apylinkė kreipiasi į Tėv. Pranciškų Giedgaudą, OFM, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207; Manhattan-Bronx — į Antaną Dėdiną, 74-15 88 Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; Great Neck — į Henriką Miklą — 10

Church Street, Great Neck, N.Y. 11023; Woodhaven — į K. Bačauską — 85-55 86 Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; New Yorko I-ma apylinkė — į Apoloniją Radziviainę — 84-16 110 St., Richmond Hill, N.Y. 11418; Maspetho apylinkė — į Kazimierą Vainių — 65-16 Clinton Ave., Maspeth, N.Y. 11378, Queens apylinkė — į Bruno Sutkų — 84-25 109 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418.

MADŲ PARODA

gegužės 2, sekmadienį, 2 v. popiet

Kultūros Židiny, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Visa eilė grakščių modeliutojų pademonstruos Andriaus Koval ir kitų sukurtus drabužius. Modeliuotojas pristatys ir drabužius aptars Jūratė Balsytė. Muzikė Nijolė Ulėnienė pritaikyta muzika palydės visą parodą.

Be eilės profesionalių ir mėgėjų, modeliutojų, pasirodys mum gerai pažįstama Gražina Tiškutė-Tucci su savo vaikučiais. Ji taip pat aptars ir Andriaus Koval drabužius.

Parodą atidarys Lietuvos gen. konsulo žmona Janina Simutienė.

Svečiai bus pavaišinti kava, pyragaičiais. Veiks atgaiva.

Įėjimo auka — 6 dol., jaunimui iki 12 metų — 3 dol. Parodą rengia ir visus atsilankyti kviečia

BALFO 100-SIS SKYRIUS